

Előterjesztés

Tárgy: Orosháza Város Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2021. évi ellátásáról szóló beszámoló

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermek- és ifjúságvédelem azt a tevékenységet, jogszabály és intézményrendszert jelenti, amelynek célja a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségük megelőzése és megszüntetése, valamint azoknak a gyermekeknek a helyettesítő védelme és a nevelésükről-gondozásukról történő gondoskodás, akik hatósági intézkedés következtében kikerülnek vér szerinti családjukból.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 1.§ (1) bekezdése szerint: „e törvény célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.”

A Gyvt. 2. § (1) bekezdése kimondja: „a gyermekek védelmét ellátó helyi önkormányzatok, gyámhatóság, bíróságok, rendőrség, ügyészség, pártfogó felügyelői szolgálatként eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal (a továbbiakban: pártfogó felügyelői szolgálat), más szervezetek és személyek e törvény alkalmazása során a gyermek mindenképp felett álló érdekét figyelembe véve, törvényben elismert jogait biztosítva járnak el.” A Gyvt. 2. § (2) bekezdése értelmében: „az (1) bekezdésben foglaltak szerint eljáró szervezetek és személyek tevékenységük során együttműködnek a családdal és - jogszabályban meghatározottak szerint - elősegítik a gyermek családban történő nevelkedését.

A Gyvt. 14. § (2) bekezdése alapján: „a gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.”

A Gyvt. 96. § (6) bekezdése rögzíti: „**a települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig - a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést készít. Az értékelést - települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtaggyalást követően - meg kell küldeni a gyámhatóságnak.**

A beszámoló tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete tartalmazza.

A fentiek alapján orosháza város közigazgatási területén a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó szervezetek, hatóságok együttműködésével az átfogó értékelés elkészítésre került, az előterjesztés mellékleteként megjelenő Orosháza Város Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2021. évi ellátásáról szóló beszámolóba foglalva.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az alábbi határozati javaslat alapján Orosháza Város Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2021. évi ellátásáról szóló beszámolóját jóváhagyni szíveskedjen.

Határozati javaslat:

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete dönt arról, hogy:

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2021. évi ellátásáról szóló beszámolót jelen határozat melléklete szerinti tartalommal elfogadja.

Végrehajtásért felelős:

Dávid Zoltán polgármester, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2021. évi ellátásáról szóló beszámoló aláírásáért,
Klemmné Kalcsó Lilla osztályvezető, a jóváhagyott és aláírt beszámoló Békés Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály részére történő megküldéséért.

Határidő: értelem szerint

Orosháza, 2022. május 5.

Dávid Zoltán
polgármester

„A szeretetet nem a szavak, hanem a tettek bizonyítják.”

Kertész Imre

B E S Z Á M O L Ó

a gyermekjóléti és gyermekvédelmi

feladatok 2021. évi ellátásáról

I. BEVEZETŐ

A **gyermekvédelem** a szociális munka szakterülete, olyan köztevékenység, mely a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek, helyettesítő védelmének biztosítására szolgál. A gyermekvédelmi rendszer egy adott állam gyermekvédelmének leírására szolgáló kategória, mely magába foglalja a gyermekvédelem funkcióit, szabályait, megoldásait, szervezeteit, működés módjait.

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) a *gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet* a alábbiak szerint definiálja: a gyermekjóléti alapellátás, illetve a gyermekvédelmi szakellátás keretében végzett tevékenység, függetlenül a feladatellátás e törvényben nevesített formájától és módjától; a szolgáltató tevékenység célja a gyermekjólétnek, azaz a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, személyi, vagyoni és egyéb jogainak biztosítása.

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások hatékony biztosítása érdekében a gyermekek védelmének rendszere az elmúlt évtizedekben kialakításra került, melynek működtetése állami és önkormányzati feladat.

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni, személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt.-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A gyermeki jogok érvényre juttatásának egyik garanciális pillére a gyermekek védelme érdekében kifejtett tevékenységek, a kialakult tendenciák megismerhetősége, ezért rögzítette a Gyvt. minden település részére kötelezettségként az átfogó értékelés elkészítését.

Orosháza Város Önkormányzata beszámolási kötelezettségének a Gyvt. 96. § (6) bekezdésében foglaltak szerint tesz eleget, melynek formai, tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) kormányrendelet 10. számú melléklete határozza meg.

II. A TELEPÜLÉS DEMOGRÁFIAI ADATAI, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A 0-18 ÉVES KOROSZTÁLYRA:

2021. január 1. napján Orosháza összlakossága: **26.881** fő volt.

2021. január 1. napján **4.535** fő tartozott a 0 – 18 éves korosztályba, melynek nemek szerinti megoszlása az alábbiak szerint alakul:

2.215 fő leány, és **2.320** fiú.

A korcsoport szerinti megoszlás a népesség-nyilvántartás adatai alapján a következőképpen alakult:

2021. január 01.

0 - 2 év:	667 fő
3 - 5 év:	664 fő
6 - 14 év:	2.167 fő
15- 18 év:	1.037 fő

III. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL, ILLETVE SZERVEZÉSÉBEN NYÚJTOTT PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BIZTOSÍTÁSA:

3.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

3.1.1. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult:

- az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és –további rászorultsági feltételek megléte esetén – a szünidei gyermekétkeztetésnek,
- évente két alkalommal (augusztus és november hónapokban) 6.000,-Ft alapösszegű vagy amennyiben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság mellett a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet is fenn áll, 6.500,- Ft emelt összegű pénzbeli támogatásnak,
- a Gyvt.-ben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek (pl.: rászoruló fogyasztónak minősülő jogán, tandíj, költségmentesség) az igénybevételére.

A jegyző – kérelem alapján – abban az esetben állapíthatja meg az ellátásra történő jogosultságot, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a Gyvt.-ben szabályozott, az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének százalékában (145%, ha a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza; a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos vagy nagykorúvá vált gyermek esetében a nappali oktatás munkarendje, felsőfokú oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat; 135% az előzőekben nem nevesített esetekben) meghatározott értékhatárt és a vagyoni helyzet vizsgálata után is fennáll a rászorultság.

2021. év folyamán 532 fő gyermek részére került megállapításra rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság. 2021. december 31-ei állapot szerint 496 fő gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, akik közül 34 fő betöltötte a 18. életévét, de a feltételek alapján nagykorúként is jogosult volt a kedvezményre.

A jegyzői feladatok az Orosházi Polgármesteri Hivatal Igazgatási Iroda Népjóléti, Szociális Csoportja által valósultak meg.

3.1.2. 2021. évben valamennyi tanítási szünetben megszervezésre került a

szünidei gyermekétkeztetés. Az önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő, a nagykorú jogosult kérelmére a déli meleg főétkeztést a hátrányos helyzetű gyermekek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére ingyenesen biztosítja, amelynek költségeit az állam finanszírozza.

E kötelező ellátáson túl az önkormányzat további gyermekek, különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számára is nyújthat ingyenes szünidei étkeztetést. Az önkormányzat 2021. évben is vállalta, hogy a szociális előirányzat terhére fedezetet biztosít az 5 hónapos és 18 éves kor közötti, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek ingyenes szünidei étkeztetéséhez.

A jogszabály előírásainak megfelelően a jogosult családok és személyek tájékoztatása minden szünidő megkezdése előtt időben megtörtént a saját kezűkhöz címzett levél útján, mely a tájékoztatókon kívül tartalmazza az igényléshez szükséges kérelmet és a szükség esetén használandó meghatalmazást is. A rászoruló családok továbbá értesülhetnek az oktatási intézmények révén és a helyben szokásos hirdetési módokon, mint például jegyzői és polgármesteri tájékoztatás a város honlapján való megjelentetése, és a helyi média szolgáltatóján (OROSCAFÉ) keresztül is. Az alábbi táblázat a tájékoztatással érintett, jogosultsággal rendelkezők számát mutatja.

Orosházán 2021. évben szünidei gyermekétkeztetésre jogosultak száma

Szünidei gyermekétkeztetés	Szünidei étkezésre jogosult gyermekek száma <u>összesen:</u>	Az összesen jogosultból rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult (továbbiakban: RGYK-s) gyermekek száma:	Az összesen jogosultból RGYK-s és hátrányos helyzetű gyermekek száma:	Az összesen jogosultból RGYK-s és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma:
Tavaszi szünet	444	144	171	129
Nyári szünet	459	151	175	133
Őszi szünet	444	139	194	111
Téli szünet	447	144	188	115

A szünidei gyermekétkeztetés igénybe vétele nem kötelező. Az alábbi táblázat mutatja, hogy a jogosultak köréből a törvényes képviselő kérelme benyújtása után, hány gyermek részesült ténylegesen az étkeztetésben és ennek milyen költségvonzata volt.

Orosházán 2021. évben a szünidei gyermekétkeztetést igénybe vevők száma

Szünidei gyermekétkeztetés	Szünidei étkeztetésben részesülők száma (fő)	Szünidei étkeztetés költsége (eFt)
Tavaszi szünet	84	67,2
Nyári szünet	208	4029,6
Őszi szünet	112	220
Téli szünet	99	736

A szünidei gyermekétkeztetés az Orosházi Polgármesteri Hivatal Igazgatási Iroda Népjóléti, Szociális Csoportja (a továbbiakban: Iroda), az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat, az Orosháza Város Önkormányzat Egységes Szociális Központ Tanyasegítő Szolgálat és az Orosháza Város Önkormányzat Gyermek- és Diákélelmezési Intézmény (2021. november 30. napjáig) és a Prizma-Junior Közétkeztetési Zrt. (2021. december 1. napjától) együttműködésének eredményeként valósult meg.

3.1.3. Egyszeri pénzbeli juttatás

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek 6.000,-Ft alapösszegű pénzbeli támogatásban, míg a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 6.500,-Ft emelt összegű pénzbeli támogatásban részesültek augusztus 1. és november 1. napján fennálló jogosultságukra tekintettel.

A pénzbeli támogatásban részesült gyermekek száma 2021. évben:

- 2021. augusztus 1. napján rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült 467 gyermek, közülük 320 fő hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű.
- 2021. november 1. napján rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült 488 gyermek, közülük 328 fő hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű.

Az alapösszegű és emelt összegű pénzbeli támogatás ellenértékét az állami költségvetés finanszírozta a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban Gyer.) 68. §-a alapján.

A pénzbeli támogatás az Iroda és a Közgazdasági Iroda Segélypénztára (a továbbiakban: Segélypénztár) együttműködése által valósult meg.

3.2. Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása

A gyermekvédelmi gondoskodás körében, a Gyvt. szabályai alapján a jegyző hatáskörében kerül megállapításra a gyermek hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetének fennállása, ha a hátrányos helyzet oka a szülők, a családba fogadó gyám (a továbbiakban: gyám) alacsony iskolázottsága, alacsony foglalkoztatottsága, vagy az elégtelen, egészségtelen lakókörnyezet.

Az idevonatkozó szabályozás célja a gyermek körülményeiből, környezetéből adódó hátrányainak kompenzálása, esélyeinek növelése koragyerekkortól fiatal koráig, minél sikeresebb társadalmi beilleszkedésének elősegítése érdekében.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet szempontjából meghatározó tényezők a következők:

- a) a szülő, gyám iskolai végzettsége alacsony, legfeljebb alapfokú végzettség (8

általános);

b) a szülő, gyám alacsony foglalkoztatottsága;

c) az elégtelen lakáskörülmények;

d) a nevelésbe vétel, valamint a tanulói, hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt számára nyújtott utógondozói ellátás.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény hatálya alatt álló gyermek, akinek esetében az a)-c) pontban foglalt körülmények közül egy fennáll.

Halmozottan hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény hatálya alatt álló gyermek, akinek esetében az a)-c) pontban foglalt körülmények közül legalább kettő fennáll, továbbá ide sorolandó a nevelésbe vett gyermek és az utógondozói ellátásban részesülő, tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A jegyző a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállásáról nyilvántartást vezet a saját hatáskörében hozott és a gyámhivatal által megküldött határozatok alapján.

A 2021. december 31-i állapot szerint hátrányos helyzetűek száma 222 gyermek (97 család volt érintett), a halmozottan hátrányos helyzetűek száma 118 gyermek (39 család volt érintett). A hátrányos helyzet fennállásának megállapítására jogosító feltételek az előfordulási gyakoriságuk szerint az alábbi sorrendbe rendezhetők: a szülő, a gyám alacsony iskolai végzettsége (181 fő), a szülő, gyám alacsony foglalkoztatottsága (22 fő) elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények (19 fő). A halmozottan hátrányos helyzet fennállását megalapozó feltételek együttes előfordulásának gyakorisága: a szülő, a gyám alacsony iskolai végzettsége és elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények (98 fő), a szülő, gyám alacsony iskolai végzettsége és a szülő, gyám alacsony foglalkoztatottsága (17 fő), a szülő, gyám alacsony foglalkoztatottsága és elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények (0 fő), mindhárom feltétel együttesen jelen van (3 fő).

Az eljárás során az egészségtelen, elégtelen lakókörnyezetre hivatkozás esetén mindenkor helyszíni szemle lefolytatása történik, kivéve a szegregátumban elhelyezkedő ingatlan, amelyről e tény hivatalból köztudomású.

A jegyzői feladatok az Iroda által valósultak meg.

3.3. Települési támogatás gyermekek létfenntartási gondjainak enyhítésére

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 25.§ (3) bekezdés b) pontjának felhatalmazása alapján települési támogatás jogcímen a gyermekek eseti krízishelyzetének enyhítését szolgáló támogatás a „Gyermekek rendkívüli települési támogatása”. Részletes szabályait a többször módosított pénzügyi és természetbeni szociális ellátásokról szóló 4/2015. (II.25.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Ö.r.) 18.§-a tartalmazza, amely szerint a támogatás a gyermekek létfenntartási gondjainak enyhítését, az alkalmanként jelentkező többletkiadások fedezését szolgálja, és képviselő-testületi hatáskörben állapítható meg.

2021. évben gyermek krízishelyzetére tekintettel 286 esetben volt kifizetés gyermekek rendkívüli települési támogatása jogcímen, összesen 3.014 eFt

összegben. A támogatást az önkormányzat a saját forrásai terhére nyújtotta. 2021. évben is sikerült a kérelmezett jogosultási igényeknek eleget tenni, kérelem elutasítására nem került sor.

A támogatás nyújtását a Képviselő-testület a polgármesterre ruházta át, akinek a feladata az Iroda által valósult meg.

2021. év augusztus hónapjában az Ö.r. normaszövege kiegészítésre került az úgynevezett iskolakezdési támogatás jogcímmel, melyet az augusztus 1-jén rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult 6-16 éves korú gyermekek részére nyújtott Orosháza Város Önkormányzata, figyelemmel az iskolai évkezdésre, gyermekenként 10eFt összegben, utalvány formájában. A kifizetést az Iroda és a Segélypénztár bonyolította le.

Már több egymást követő évben, így 2021-ben is az eseti segélyek forrásából lehetőség nyílt arra, hogy „karácsonyi ajándékdoboz” kerüljön átadásra az arra rászoruló, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek részére. A veszélyhelyzetre való tekintettel, sajnos ebben az évben ismét az ünnepélyes keretek mellőzésére kényszerült a hivatal, de gyermekenként 5.000 Ft értékben, tartós élelmiszert (étolaj, liszt, cukor, száraztészta), karácsonyi édességeket tartalmazó dobozok kerültek összeállításra, melyeket az arra rászoruló 251 család (gyermekek száma 482 fő, ebből 34 fő nagykorúvá vált jogosult) vehette át a Segélypénztárban személyesen vagy meghatalmazott képviselő útján.

2021. év folyamán a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága alapján a **Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program** keretében havonta került sor élelmiszer segélycsomag átadására a 0-3 éves jogosult gyermekek részére. Az év folyamán havonta átlagosan 46 gyermek részesült segélycsomagban. Továbbá augusztus hónapokban a 7-14 éves jogosult gyermekek szintén segélycsomagban részesültek, a gyermekek száma 259 fő volt. A kiosztást a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság végezte, a kedvezményezettek kiértékelésében az Iroda, valamint az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat működött közre.

3.4. Életkezdési támogatás

2016. évtől az önkormányzat életkezdési támogatást nyújt azon újszülötteknek, akiknek anyakönyvezése időpontjában Orosházán bejelentett lakóhelyük van. A járványügyi helyzetre figyelemmel 2021. április hónapban a babköszöntő csomagok a jogosultak címére történő kézbesítéssel kerültek átadásra. 2021. október 13. napján megrendezésre került az újszülöttek köszöntésének ünnepélyes műsora a Petőfi Művelődési Központban. Az év folyamán összesen 241 fő kisgyermek kapott 18.000,- Ft értékű Edenred-utalványt, könyvet, rágókát, valamint babaköszöntő kártyát.

Az önkormányzati feladatok az Iroda által valósultak meg.

3.5. A gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok:

Orosháza városában a Gyermek- és Diákélelmezési Intézmény, illetve 2021. december 1. napjától a Prizma-Junior Közétkeztetési Zrt. által készített ételek jutnak el a legnagyobb számban az étkező óvodás, általános és középiskolás gyermekekhez. A Gál és Márta Kft. által üzemeltett kardoskúti Fehér-tó étterem szállítja az ételt az Aprajafalva Óvodába.

A speciális étrendet folytató gyermekek étkeztetésében a Gyopárosi Gasztronómiai és Turisztikai Kft. SPÉKO (Speciális Ételek Konyhája) konyha nyújt segítséget.

Orosháza Város Önkormányzata biztosította 2021. évben is az ételallergiás gyermekek számára a tízórait és az uzsonnát is, az étkezés számukra ugyanazon térítési díjon érhető el, mint a nem ételallergiás gyermekek esetében.

A bölcsődei és óvodai gyermekétkeztetés esetében 2021. évben továbbra sincs 50%-os kedvezmény, míg 100%-os kedvezményt vehet igénybe az, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, három vagy több gyermek nevelkedik a családban, fogyatékos, vagy tartós beteg gyermek él a családban, nevelésbe vették, illetőleg a szülő a nevelési intézmény felé tett nyilatkozata alapján, ha a család egy főre jutó jövedelme nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjárulékkel csökkentett összegének 130%-át.

Az alábbi tájékoztatás a nevelési-oktatási intézmények adatszolgáltatása alapján kerül bemutatásra.

3.5.1.1. Kisharang Bölcsőde:

Az intézmény befejező és tejkonyhával rendelkezik, ahol központilag, az élelmezésvezető és a dietetikus által összeállított étlap alapján biztosítják a kisgyermekek étkeztetését. Bármilyen ételallergia és ételintolerancia esetén biztosítani tudjuk a speciális étrendet.

Az intézményt látogató 128 fő vonatkozásában 2021. évben a szülők 97 %-a nem fizetett étkezési díjat, gondozási díj megfizetése alól pedig 21 %-uk mentesült.

3.5.1.2. Bóbita Bölcsőde:

Az intézmény tálaló és tejkonyhával rendelkezik, ahol központilag, az élelmezésvezető és a dietetikus által összeállított étlap alapján biztosítják a kisgyermekek étkeztetését. Bármilyen ételallergia és ételintolerancia esetén biztosítani tudjuk a speciális étrendet.

Az intézményt látogató 41 fő vonatkozásában 2021. évben a szülők 100%-a nem fizetett étkezési díjat, gondozási díj megfizetése alól pedig 22 %-uk mentesült.

3.5.1.3. Lurkó Családi Bölcsőde:

2021. évben 19 fő három év alatti gyermek napközbeni ellátásáról gondoskodott az intézmény. Bármilyen táplálék - allergia esetén a speciális étrendnek eleget tudnak tenni.

3.5.1.4. APRAJAFALVA Családi Bölcsőde Hálózat:

2021. évben 21 fő engedélyezett létszámból 21 fő három év alatti gyermek napközbeni ellátásáról gondoskodott az intézmény. Bármilyen táplálék - allergia esetén a speciális étrendnek eleget tudnak tenni a szülők vagy a Spéko (Speciális Ételek Konyhája) segítségével.

3.5.2. Óvoda:

Az óvodások száma 2021. évben 752 fő volt.

Az óvodás gyermekek mintegy 87,63 %-a (659 fő) részesült 100 %-os kedvezményes étkeztetésben.

	Városi Önkormányzat Napközi- otthonos Óvodája	Forrás Református Óvoda	Székács József Evangélikus Óvoda	Eötvös József Katolikus Óvoda	Wesley János Gyógyped. Óvoda
Óvodások száma	471	80	129	60	12
100 %-os kedvezményre volt jogosult a Gyvt. 21/B. § (1) bekezdés a) pontja alapján	418	53	121	55	12
Ellátottak százalékában	88,7 %	66,25 %	93,8 %	91,6 %	100 %

Orosháza városában két **magánóvoda** működött 2021. évben. A gyermekétkeztetéssel összefüggésben az alábbi számadatokat nyújtották az intézmények:

	Lurkó Óvoda	APRAJAFALVA Óvoda
Óvodások száma	27	33
100 %-os kedvezményre volt jogosult a Gyvt. 21/B. § (1) bekezdés a) pontja alapján	27	0
Ellátottak százalékában	100 %	0 %

3.5.3. Iskola:

Az Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Székhelyintézménye és Tagintézményében összesen 652 diák tanul.

Kedvezményes étkeztetésben 317 gyermek (48,61 %) részesült, ebből 148 fő (46,68 %) 100 %-os és 169 fő (53,31 %) 50 %-os kedvezménnyel étkezhet.
Kedvezményben részesülők száma 2021. évben:

Intézmény	Összes tanulói létszám (fő)	Kedvezmény (fő)	
		100 %	50 %
Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Székhelyintézmény	427	53	110
Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Rákócziutcai Tagintézmény	87	62	7
Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Czina Sándor Tagintézmény	138	33	52

Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégium

Tanulói összlétszáma 752 fő. Ebből 55 fő gyermek (7 %) részesül kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:

100 %-os étkezési támogatásban részesül 0 fő gyermek,
50 %-os étkezési támogatásban részesül 55 fő gyermek (100 %).

Gyulai Szakképzési Centrum Kossuth Lajos Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium

Tanulói összlétszáma 613 fő

Felnőttképzésben 93 fő,

Ebből 10 gyermek (1,63 %) részesült kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:

100 %-os étkezési támogatásban részesült 6 gyermek (60 %),

50 %-os étkezési támogatásban részesült 4 gyermek (40 %).

Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola

Tanulói összlétszáma: 488 fő, ebből 104 gyermek (21,31%) részesül kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:

-100 %-os étkezési támogatásban részesül: 13 fő (12,5 %),

- 50 %-os étkezési támogatásban részesül: 91 fő (87,5 %).

Székhelyi József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium

Az általános iskolai tanulói létszáma 369 fő, a gimnázium tanulói létszáma 187 fő, amely összesen 556 fő. Ebből 170 gyermek (30,57%) részesül kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:

100 %-os étkezési támogatásban részesül: 32 fő (18,82 %),

50 %-os étkezési támogatásban részesül: 138 fő (81,18%).

Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

A tanulók összlétszáma 329 fő.

Ebből 105 gyermek (31,9%) részesül kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:

100%-os étkezési támogatásban részesül: 41 fő (39,04 %),

50 %-os étkezési támogatásban részesül: 64 fő (60,96 %).

Wesley János Gyógypedagógiai Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés-oktatást Végző Iskola, Szakiskola

A tanulók összlétszáma: 118 fő. Ebből 93 fő (83,89 %) részesül kedvezményes étkeztetésben az alábbiak szerint:

100 %-os étkezési támogatásban részesül 60 fő (64,51 %),

50 %-os étkezési támogatásban részesül 33 fő (35,48 %).

3.6 Családvédelmi koordináció és Családi jogállás rendezése

3.6.1. Családvédelmi koordináció

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII.23.) Korm. rendelet 1/A. § értelmében a távollattartásról szóló törvény szerinti családvédelmi koordinációért felelős szervként is ellátta a hatásköri feladatot az Iroda.

2021. évben, a feladat ellátása alkalmával, az ügyészség és a rendőrkapitányság tájékoztatása során kezdeményezte a koordinációs feladatok ellátását. Összesen az év során 3 tájékoztatás került megküldésre az Orosházi Polgármesteri Hivatal jegyzője részére, melyből mind a 3 esetben kiskorú gyermek is megjelent a bántalmazó fél családjában és erre is figyelemmel indították el az érintett hatóságok az eljárásaikat. Az Iroda egy esetben sem kellett, hogy a „koordinációs kerekasztalt” összehívja, mert a jelzések nem az illetékességgel rendelkező szervhez érkeztek meg.

3.6.2. Családi jogállás rendezése

Családi jogállás rendezése feladatkör kapcsán 2021. év folyamán az apa adatai nélkül anyakönyvezett kiskorúak száma 13 fő volt. Ebből 1 fő gyermek esetében teljes hatályú apai elismerő nyilatkozattal rendezésre került a gyermek családi jogállása.

3.7. SOS Gyermekfalvak Magyarországi Alapítványa (a továbbiakban: Alapítvány):

2021. október 1. napjától központi jogszabályi kötelezettségből fakadóan ellátási szerződés került aláírásra a Gyermek Átmeneti Otthona keretében végzett átmeneti gondozás ellátás biztosítása érdekében. 2021. december 1. napjáig 1 gyermek elhelyezésének a rendelkezésre állását biztosította az Alapítvány. A férőhely ebben az időszakban nem került feltöltésre.

IV. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA:

4.1. Gyermekjóléti Szolgálat tevékenysége

A gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalatai (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai)

4.1.1. A gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalatai

A család- és gyermekjóléti szolgálat, illetve család- és gyermekjóléti központ, melyeknek feladatellátása az alábbi településekre terjed ki:

Család- és gyermekjóléti szolgáltatás tekintetében: Békéssámson, Csanádapáca, Csorvás, Gádos, Kardoskút, Orosháza, Pusztaföldvár, Tótkomlós.

Család- és gyermekjóléti központ feladatai tekintetében: Orosházi Járás valamennyi települése, azaz Békéssámson, Csanádapáca, Gádos, Kardoskút, Nagyszénás, Orosháza, Pusztaföldvár, Tótkomlós.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítő munkatársai a gesztor intézményben és valamennyi területi irodában megtalálhatóak ügyfélfogadási időben. Ügyfélfogadási időn túl – probléma esetén – a Központ által működtetett készenléti szolgálat telefonszáma hívható, mely minden területi irodában kifüggesztésre került.

2021-ben Orosházán 7 fő családsegítő munkatárs dolgozott.

A Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzser munkatársai helyben elérhetők a lakosság számára. Orosházán, Pusztaföldváron, Csanádapácán, Gádoson és Tótkomlóson az esetmenedzsereknek a területi irodákban található a munkavégzés helye, és heti rendszerességgel, meghatározott időpontokban ügyfélfogadást tartanak Kardoskút, Békéssámson és Nagyszénás településeken a szakmai programban leírtak szerint. Az egy szakemberre jutó ellátott települések számát a gondozotti esetszám és a földrajzi távolság határozza meg. Az ügyfélfogadási idő meghatározásánál figyelembe vették a település adottságait, az ellátott családok számát, valamint a problémák nagyságát.

2021-ben Orosházán 4 fő esetmenedzser, valamint 4 fő tanácsadó (jogi, pszichológiai, gyermeknevelési és pénzügyi) dolgozott.

Szociális diagnózis

A szociális diagnózist, mint újfajta szolgáltatást 2019. január 1-től az intézmény foglalkoztatásában 1 fő főállásban látja el.

A szociális diagnózis szerepe

A diagnózis készítése az a folyamat, amely megalapozza az egyén szociális támogatását és a majdani szolgáltatónál a szolgáltatási terv elkészítését, valamint megvalósítását, és amelynek során képet kaphatunk az egyén aktuális helyzetéről és állapotáról. A diagnózis egyfajta értékelési folyamat is, amelyben az egyén életútját, önmagáról alkotott képét és az esetleges vizsgálatok eredményeit a diagnózist készítő és maga az érintett személy összevetik.

A diagnózis készítése során felszínre kerülő problémák kezelése érdekében megállapításra kerülnek azok a szolgáltatások, amelyek megteremtik a fejlesztéshez, a normális működéshez szükséges feltételeket, továbbá meghatározásra kerül a megvalósítás határideje, megtörténik a célok elérését gátló és segítő erőforrások, kockázatok számbavétele. A diagnózis elkészítésében az ellátottnak aktívan részt kell vennie, nélküle a terv nem készíthető el.

Az esetmenedzsernek az első találkozástól számítva 15 nap áll rendelkezésre a diagnózis elkészítésére. Krízishelyzetben természetesen a szociális diagnózis elkészülte előtt is lehetőség van szolgáltatás igénybevételére és annak nyújtására.

A szociális diagnózis készítését kezdeményezheti:

1. Család-és Gyermekjóléti Szolgálat
2. Család-és Gyermekjóléti Központ
3. Észlelő és jelzőrendszer tagjai

Szociális diagnózis tartalma

A szociális diagnózis elkészítését adatlap segíti, melyben zárt és nyitott kérdések egyaránt szerepelnek, és melyben az adott válaszok értékelése után lehetővé válik a szükséglet meglétének, mélységének, intenzitásának értékelése, valamint a megfelelő szolgáltatás kiválasztása.

Fentiek értelmében a szociális diagnózishoz kapcsolódó felmérő adatlap funkciója egyrészt a szolgáltatási rendszerben elérhető szolgáltatási elemekre vonatkozó szükséglet meglétének vizsgálata, másrészt a fennálló szükségletek erősségének értékelése.

A szociális diagnózis felvétele során megismerkedhetünk az egyén családi helyzetével, lakóköörülményével, egészségügyi állapotával, munkaerő piaci státuszával. A beszélgetés során a felvételi esetmenedzser számára az is kiderül, hogy az egyén alkalmas-e önálló életvitelre, és amennyiben nem, milyen tényezők akadályozzák, gátolják, vagy éppen segíthetik őt ebben, és milyen szolgáltatások szükségesek ahhoz, hogy hosszabb távon önállóan tudja életét támogatni.

Amennyiben gyermeket, illetve gyermekeket érintő problémák is felmerülnek, a rájuk vonatkozó adatlap kitöltése is szükséges.

Mindezek ismeretében összegzéséként megállapításra kerül egyes szükségletek hiánya, valamint a szükségletek kielégítéséhez szükséges szolgáltatási formák

beazonosítása.

Tapasztalatok:

A beérkező kérelmek új és már folyamatban lévő esetek kapcsán jelentek meg az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálatánál. Orosházáról összesen 45 kérelem érkezett a 2021-es évben.

A szociális diagnózisok készítése során az ügyfelek többnyire együttműködőek voltak. 44 kérdőív kitöltésére került sor, 1 esetben azonban nem, melynek oka, hogy a kérelmező időközben elköltözött a településről.

Az ügyfelek többsége fenntartással érkezett, sok esetben nem tudták miről van szó, azonban távozáskor sokan megjegyezték például, hogy milyen jó volt beszélgetni. Ezek a pozitív visszajelzések erősítik meg a szakembert abban, hogy hasznos a tevékenysége.

A feltárt problémák megoldásához szükséges szolgáltatások járási szinten elérhetőek voltak.

Az előző évhez képest kétszer annyi kérelem érkezett.

Szociális diagnózis statisztikai adatai

Település: Orosháza	
Kérelmek száma összesen:	44
Diagnózis felvételének kezdeményezője szerint:	
1. Család-és Gyermekjóléti Szolgálat kezdeményezésére:	19
2. Család-és Gyermekjóléti Központnál jelentkező:	25
3. Észlelő és jelzőrendszeri tag kezdeményezésére:	0
Probléma típusa szerint:	
1. Családi kapcsolatokra vonatkozó problémák:	0
2. Lakhatási probléma:	2
3. Anyagi helyzettel kapcsolatos probléma:	5
4. Foglalkoztatással kapcsolatos probléma:	0
5. Egészségi állapottal kapcsolatos probléma:	3

6. Gyermekkel kapcsolatos problémák:	16
7. Társas kapcsolatokból fakadó problémák:	12
8. Életviteli problémák:	5
9. Egyéb:	1
Érintett fő összesen:	44
gyermek:	0
felnőtt:	44

Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység:

Jogszábályi háttér

Az utóbbi évtizedekben számos gazdasági, társadalmi, valamint politikai változás ment végbe, melynek hatására az óvodák és iskolák rengeteg új kihívással találták szembe magukat. Ezzel egyidejűleg a családok belső működése, nevelésben betöltött szerepe, és életvitele is átalakult. A problémával küzdő gyermekek száma drasztikusan megemelkedett, ami további terheket rótt az egyébként is leterhelt pedagógusokra. Ezen kialakult helyzet kezelésére, továbbá a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzése érdekében 2018. szeptember 1-től valamennyi köznevelési intézményben bevezetésre került az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység. Ezt a tevékenységet a járási székhely önkormányzata által fenntartott család- és gyermekjóléti központok kötelező jelleggel biztosítják a speciális szolgáltatásaik keretében. A feladatellátás a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a továbbiakban: NM rendelet) alapján történik.

A jogszabály 1.000 fő köznevelési intézményben nyilvántartott gyermekekre vetítve 1 fő (40 óra) alkalmazását írja elő, így az orosházi járásban 7 fő foglalkoztatott látja el a feladatot.

A tevékenység célja

Az NM rendelet rendelkezései értelmében az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység célja a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében támogatást nyújtani a köznevelési intézménybe járó gyermekeknek, a gyermekek családjának, valamint az intézmény pedagógusainak és az intézményben megjelenő egyéb szakembereknek. Az óvodai és iskolai szociális segítő a szociális munka módszereivel látja el feladatait, ennek keretében segíti:

- a gyermeket a korának megfelelő nevelésbe és oktatásba való beilleszkedésében, tanulmányi kötelezettségei teljesítésében,
- a gyermeket a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában,
- a gyermek tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők észlelését és feltárását,
- gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését,
- és a jelzőrendszer működését.

Segítő munka az intézményekben

Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat 2018. szeptembere óta óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatást biztosít Orosháza járás területén.

Az óvodai- és iskolai szociális segítő szolgáltatás ellátásáról a család- és gyermekjóléti központ minden tanév elején szükséglet felmérést készít, majd ez alapján együttműködési megállapodást köt a köznevelési intézményekkel.

Az óvodai és iskolai szociális segítők nagyon sokrétű munkát végeznek. Segítséget nyújtanak a hozzájuk forduló gyermekek, szülők és szakemberek számára egyaránt.

Az alapvető problémák, amelyek a legtöbb esetben felmerülnek:

- rossz szociális háttér,
- anyagi- és megélhetési problémák,
- családi - és egyéb konfliktusok,
- magatartási problémák,
- konfliktushelyzetek diák-diák, tanár-diák, tanár-szülő között,
- tanulási- és részképesség zavar,
- elhanyagolás,
- életviteli problémák,
- nevelési problémák,
- kapcsolattartási problémák,
- agresszió,
- tanár- diák közötti kommunikációs nehézségek,
- tanár- szülő közötti kommunikációs nehézségek,
- magas számú igazolt vagy igazolatlan hiányzás,
- válás, gyermekelhelyezés, kapcsolattartási problémákból adódóan a gyermeknél jelentkező pszichés zavarok.

Az intézményben dolgozó szakemberek a felmerülő problémák megoldása érdekében prevenciós programok lebonyolításában vesznek részt. Az intézményekben a gyermekekkel végzett egyéni, illetve kiscsoportos munka kerül leginkább előtérbe. Ilyenkor az általuk megjelölt, vagy az iskolapszichológus, illetve más szakember által delegált problémákról beszélgetnek a segítőkkal kötetlenül, a kisebbekkel pedig játékos, mesés formában, továbbá prevenciós csoportokat vezetnek.

A szociális segítő szakemberek egyedül, vagy másik szakemberrel közösen az alábbi programokat tartották gyermekek számára, amelyekkel a diákság nagyrészt elérte:

- Filmklub
- Prevenációs mesecsoport
- Mesecsoport gyermeki jogok témakörben óvodásoknak
- Bullying prevenációs csoport
- Művészetterápiás csoport
- Haladó művészetterápiás csoport
- Tanulásmódszertani foglalkozás
- Érzékenyítő foglalkozás
- Boldogság óra
- Konfliktuskezelő óra
- Egymás elfogadására irányuló bizalmi kör
- Foglalkozás tartása az élménypedagógia és drámapedagógia módszereivel.

A család- és gyermekjóléti központ, illetve a család- és gyermekjóléti szolgálat által gondozásban lévő gyermekekkel kapcsolatban végzik el a vállalt feladataikat, mint például konzultálnak az érintett osztályfőnökökkel, ezáltal biztosítva a hatékony és gördülékeny információáramlást a két intézmény között, vagy óralátogatások keretében megfigyelik az érintett gyermekeket.

A nyár folyamán bekapcsolódtak az Orosháza Város Önkormányzata által megszervezett napközis tábor lebonyolításába, Erzsébet tábor keretében Zánkán táboroztattak 14 orosházi gyermeket, részt vettek az „Esély tábor” elnevezésű program lebonyolításában, amelyben hátrányos helyzetű gyermekek vettek részt 3 héten keresztül, valamint kirándulást szerveztek és kíséretet biztosítottak Mártélyra és Poroszlóra gyermekek és családok számára.

A digitális oktatás bevezetésének hatása a szakmai munkára

A 2021. év elején COVID-19 járvánnyal kapcsolatos biztonsági intézkedések hatására az intézményekben digitális oktatási rend életbe lépésével, a gyerekek az interneten keresztül kapták a feladataikat. Az új helyzet a pedagógusok, a gyermekek és a szülők számára is kihívást jelentett.

Az intézményekkel folyamatos volt a kapcsolattartás, rendszeresen konzultáltak a helyzetről és az esetlegesen felmerülő nehézségekről. Az óvodai és iskolai szociális segítőik telefonon és elektronikus formában segítséget nyújtottak a gyermekeknek és szüleiknek a tantermen kívüli digitális munkarendbe való beilleszkedéshez, hozzájárultak a gyermekek tanulmányi kötelezettségeinek teljesítéséhez. Leckehordásban, lecke küldésben, korrepetálásban, illetve hivatalos ügyek intézésében tudtak segítséget nyújtani pedagógusoknak, gyermekeknek és szülőknek egyaránt.

A család- és gyermekjóléti központ által hatósági döntést követően gondozott gyermekek száma (fő)

	Védelembe vett	Ideiglenes hatállyal elhelyezett	Nevelésbe vett	Utógondozói szakellátásból kikerült	Összesen
Érintettek száma	81	2	84	2	169

A Központ a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében

- utcai és lakótelepi szociális munkát,
- kapcsolattartási ügyeletet,
- kórházi szociális munkát,
- gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,
- óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet,
- szociális diagnózis felvételét,
- jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást,
- családkonzultációt, családi döntéshozó konferenciát biztosít.

Speciális szolgáltatások keretein belül végzett tevékenységek és azokkal ellátott személyek adatai:

Tevékenység	Speciális tevékenységek száma (darab)	Speciális tevékenység keretein belül ellátott személyek száma (fő)
Kapcsolattartási ügyelet	185	65
Utcái (lakótelepi) szociális munka	104	35
Kórházi szociális munka	34	34
Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység (járás szinten)	2222	2487
Szociális diagnózis felvétele	44	44
Készenléti szolgálat	18	18
Jogi tanácsadás	59	54
Pszichológiai tanácsadás	370	83
Családkonzultáció	4	2
Fejlesztőpedagógiai ellátás	405	5
Hátralékkezelési tanácsadás	25	10
Összesen	3470	2837

Kapcsolattartási ügyelet

A szolgáltatás célja, hogy a gyermekek válás után is kapcsolatban maradjanak szüleikkel, nagyszüleikkel, testvéreikkel, továbbá nyugodt, semleges helyen biztosítsák a velük való rendszeres találkozást.

Bíróság vagy a gyámhatóság döntése értelmében 2021-ben 185 alkalommal, 65 fő esetében voltak kötelesek a feladat ellátásáról gondoskodni.

Készenléti szolgálat

Készenléti szolgálat feladata a gyermekjóléti szolgálatok nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetben történő azonnali segítség, tájékoztatás vagy tanácsadás. A mobil telefonszám a nap 24 órájában hívható. A gesztor intézményben tevékenykedő munkatárs fogadja a hívásokat és megteszi a szükséges intézkedéseket.

2021. év során 18 esetben érkezett hívás az intézményhez, a kliensek elsősorban tájékoztatást, információnyújtást kértek.

Utcai és lakótelepi szociális munka

Célja különösen a magatartásával testi, lelki, értelmi fejlődését veszélyeztető gyermekek és fiatalok felkutatása, - szabad idejét az utcán töltő, kallódó, csellengő gyermekek speciális segítése. További cél, számukra alternatívák kínálása szabadidejük eltöltésére, valamint helyet biztosítani kortársaikkal, vagy éppen más korosztályokkal való találkozásaikra.

Kórházi szociális munka

Célja a szülészeti- nőgyógyászati, valamint a csecsemő és gyermekosztályon a kórházi nővérrel együttműködve a válsághelyzetben lévő anya és gyermekének segítése.

A kórházi szociális munkát heti egy alkalommal két órában végezte a központ munkatársa. Az időbeosztás rugalmasan került kialakításra, így a beérkezett jelzésekre a hét bármely napján tudott hatékonyan reagálni. Sikertörténet jó kapcsolatot kialakítani a fentebb említett kórházi osztályokkal, kölcsönös tájékoztatással segítik egymás munkáját.

A veszélyhelyzet kihirdetését követően annak megszüntetéséig a szolgáltatás folyamatosan működött személyes jelenlét nélkül. A kórházban szükséges volt a megfelelő óvintézkedéseket betartani, ezért a kórházi szociális munkás kollégát telefonon, illetve online formában értesítették probléma esetén, aki a jelzést követően ugyanúgy megtette a szükséges intézkedéseket.

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A családsegítő tevékenység az életvezetési problémákkal, szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő, illetve krízishelyzetbe került családok, és

személyek ellátása.

A szolgáltatás célja a családok/személyek életvezetési képességének megőrzése, a krízishelyzetük megszüntetése, illetve preventív ellátások biztosítása.

A szolgáltatás feladata olyan személyes szociális szolgáltatás nyújtása, amely a szociális munka eszközeinek és módszereinek felhasználásával hozzájárul az egyének, a családok, valamint a különböző közösségi csoportok jólétéhez és fejlődéséhez, továbbá a szociális környezetükhöz való alkalmazkodáshoz.

Az adósságkezelési szolgáltatás célja, feladata

A szolgáltatás azoknak a lakhatással összefüggésben eladósodott, szociálisan rászoruló családoknak kíván segíteni, akik maguk is készek és képesek tartozásuk részbeni megfizetésére. Az adósságkezelési szolgáltatás kételemű ellátás: egyrészt tanácsadás nyújtása, másrészt természetben nyújtott támogatás.

Célja az eladósodott háztartások fizetési képességének helyreállítása, de nem alkalmas a fizetésektelen háztartások adósságának teljes tehermentesítésére, és a fizetési készséget nem mutató háztartások támogatására.

A Család- és Gyermejjóléti Szolgálat az egyének és a családok életvezetési képességeinek megőrzése, valamint az egyén és a család életében jelentkező probléma megszüntetése érdekében tett tevékenységei:

Tájékoztatás: a különböző szociális, családtámogatási és társadalombiztosítási ellátásokról, a hozzájutás módjairól. Az intézmény munkatársai szórólapokat készítettek, melyeket klienseik rendelkezésére bocsátottak. A családsegítő munkatársak naprakész információval rendelkeznek a legújabb ellátási formákról az internet és a továbbképzések jóvoltából, más szociális ellátási formákról, segítő intézményekről (továbbirányítás).

Tanácsadás: az intézmény a tanácsadás módszerével is igyekszik segítséget nyújtani a problémák orvoslásához. Pszichológiai, jogi, életvezetési, mentálhigiénés, gyermeknevelési tanácsadás, pénzügyi tanácsadás igénybevételeként lehetőségét tudják felajánlani klienseiknek.

Ügyintézés: több esetben nyújtanak segítséget az ügyintézés során ügyfeleiknek a települési önkormányzatnál, a Magyar Államkincstárnál, vagy a Nyugdíjbiztosítási Igazgatóságnál kérelmek, pályázatok megírásában.

Szociális akciók-természetbeni juttatások: az intézményben lehetőséget biztosítanak használt ruha és eszközök kínálatára és cseréjére is. A hátrányos helyzetű kliensek számára – indokolt esetben – térítésmentesen biztosítják a telefon, fax, fénymásolás és internet használatot.

A Békés Megyei Agrárkamara jóvoltából 665 kg liszt kiosztására kerülhetett sor a járás településein élő, szociálisan hátrányos helyzetű családok körében.

Krízisintervenció: a kialakult válsághelyzet azonnali kezelésénél feladatuk, hogy a krízishelyzetben lévőkkel haladéktalanul fogadják, és számukra – az ügyfelfogadási időn kívül is – segítséget nyújtsanak. Anyagi jellegű probléma esetén – Orosházán, az Önkormányzat által biztosítva – 300.000,- Ft kríziskeret állt rendelkezésre

gyógyszer-, élelmiszer-, tűzifa vásárlására, illetve okmányok beszerzésére. A kríziskeretből 2021. évben 33 család részesült azonnali támogatásban.

Kihelyezett ügyfélfogadások: Az Intézmény családsegítő munkatársa a tanyagondnoki szolgálattal közösen minden hónap első hétfőjén és csütörtökén, 2 órában kihelyezett ügyfélfogadást tartott Kiscsákón, melynek keretében alkalmanként átlagosan 11 fő kereste meg problémájával a szakembert.

Prevenációs célú programok szervezése

A prevenációs munka egyik leghatékonyabb eszköze a szabadidős programok szervezése, emellett pedig a legtöbb előkészületi, szervezési munkát is igénylő feladat.

Az intézmény igyekszik maximálisan kihasználni a társulási formában rejlő lehetőségeket, így munkatársaik részt vesznek a különböző településeken megtartott rendezvényeken, eseményeken, szabadidős tevékenységeken.

Az intézmény programszervezési munkáját sajnos nagymértékben felülírta a 2020. év márciusában kialakult pandémia időszaka, mely még a 2021-es évre is kihatott. Emiatt lényegesen kevesebb programot tudott elindítani és megvalósítani az intézmény.

2021-ben megvalósult programok, melyek az Egy Más jövőÉrt Alapítvány támogatásával valósultak meg:

- főzőklub (4 alkalom),
- szeretetnyelv tanfolyam.

Az intézmény részt vesz a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában, nyertes pályázati projektek szervezésében és lebonyolításában.

Az intézmény Egy Más jövőÉrt elnevezésű alapítványának egyik célkitűzése a kor kihívásaira gyorsan reagáló, a serdülők szórakozási szokásainak is megfelelő változatos programok szervezése, a tizenéveseket veszélyeztető egészségkárosító, gyakran deviáns viselkedésformák megjelenésének és elterjedésének kezelése.

2021-ben az Alapítvány – pályázati támogatásból – az alábbi programokat szervezte a szegregátumban élők számára:

- tanulás segítés egyéni tanácsadás keretében hátrányos helyzetű gyermekeknek,
- életvezetési és adósságkezelési tanácsadás.

Az intézmény munkatársai a látókörükbe tartozó gyermekek számára a következő szabadidős tevékenységeket szervezték, melyeket a kialakult nehéz helyzetben le is tudtak bonyolítani:

- 1 hetes Erzsébet tábor szervezése és lebonyolítása Zánkán,
- Gyopárosfürdön ingyenes strandolási lehetőség,
- „Jézuska járát” keretében 160 gyermek megajándékozása karácsony alkalmából.

Az ajándékok ünnepélyes átadására 2021. december 15-én került sor a Petőfi

Művelődési Központban.

Fontos feladatuknak tekintették a helyi civil és egyházi szervezetekkel történő informális és segítő kapcsolatok ápolását, valamint a városi rendezvényeken, kulturális és hagyományőrző programokon való rendszeres részvételüket. A pandémia azonban ezen szervezetek programjait is nagymértékben lecsökkentette, illetve azok meg sem lehettek tartva.

Az intézmény koordinálta az ingyenes szünidei gyermekétkeztetést.

Feladataik: általános tájékoztatás, nyilatkozatok átvétele, szükség esetén a kitöltésükhöz segítségnyújtás, Orosházán a Gyermek- és Diákélelmezéssel és Prizma-Junior Közétkeztetési Zrt-vel való egyeztetések és tárgyalások, étkezési jegyek kiosztása.

Orosházán a Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzattal szorosan együtt dolgoztak, segítették egymás munkáját, közös szabadidős programokat szerveztek (pl. szabadidős programokra gyermekek delegálása).

4.1.2. Alapellátásban részesülők száma, a Család- és gyermekjóléti Szolgálat gondozási tevékenysége:

Együttműködési megállapodás alapján vesz igénybe szolgáltatást /nem, életkor	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18-24 éves	Összesen
Nő	12	17	40	34	11	114
Férfi	21	17	54	30	7	129
Összesen	33	34	94	64	18	243

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál egyszeri esetkezelésben részesülők száma:

Egyszeri esetkezelésben részesülők	0-2 év	3-5 év	6-13 év	14-17 év	18-24 év	Összesen
Fő	12	11	67	23	9	122

Gondozási tevékenység

A tapasztalatok azt igazolják, hogy napjainkban a családok legjellemzőbb gondjai: a megélhetési és gyermeknevelési problémák, a pénzbeosztás, rangsorolás hiánya; a szülői elhanyagolás, családi konfliktus, a szülők nem megfelelő életvitele.

Gondozási tevékenység során azon dolgoznak, hogy a településeken élő gyermekek megfelelő anyagi és szociális biztonságban, megfelelő oktatási és kulturális közegben, békés, nyugodt környezetben, biztonságos, szeretetteljes, gondoskodó családban fejlődhessenek. Ezeknek a feltételeknek megteremtése

elsősorban a család feladata, a szülők felelőssége, de szükség esetén az államnak – az általa működtetett, finanszírozott intézménynek szolgáltatást nyújtók által – is segítenie kell ebben a családot.

Az elmúlt évek tapasztalatai azt bizonyítják, hogy a leghatékonyabb a megfelelő időben érkező segítség. A nehézségek kialakulásakor, az akadályok felmerülésekor lehet a legeredményesebben megakadályozni a problémák súlyosabbá válását.

Alapellátásra különböző okok miatt került sor:

- gyermek oktatási-nevelési elhanyagolása,
- magatartási problémák,
- gyermek fizikai elhanyagolása,
- szülők életviteléből adódó problémák,
- anyagi nehézségek, alacsony jövedelmi viszonyok, megoldatlan lakáshelyzet,
- családon belüli konfliktusok.

4.1.3. Veszélyeztetettség okai (a szolgáltatást igénybe vevő családok száma elsődleges probléma szerint és a problémák halmozott száma):

A probléma típusa	Családok száma elsődleges probléma szerint (fő)	Problémák halmozott száma (db)
Életviteli	31	65
Családi-kapcsolati konfliktus	18	31
Családon belüli bántalmazás	4	4
Elhanyagolás	15	17
Gyermeknevelési	18	40
Magatartászavar, teljesítményzavar	3	6
Fogyatékoság, retardáció	4	4
Lelki-mentális, pszichiátriai betegség	3	4
Szenvedélybetegség	2	9
Egészségi probléma	1	3
Anyagi	17	64
Összesen	116	247

A kiskorúak veszélyeztetettségének fő oka:

Okok	Az érintett gyermekek száma a veszélyeztetettség fő oka szerint
Nevelési probléma	44
Szülők, család életvitele	14
Családi konfliktus	33
Gyermek családon belüli bántalmazása	14
Gyermek elhanyagolása	29
Egyéb személyek, rokonok általi veszélyeztetése	5
Szülők betegsége	2
Elégtelen lakáskörülmények	18
Munkanélküliség	11
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	7

Okok	Az érintett gyermekek száma a veszélyeztetettség fő oka szerint
Drogfogyasztás	3
Csavargás	4
Tankötelezettség elmulasztása	23
Tartós betegség	2
Magatartás- vagy tanulási zavar	6
Anyagi probléma	32
Családok száma, amelyekben a veszélyeztetett kiskorúak élnek	115
Veszélyeztetettként nyilvántartott kiskorúak száma tárgyév december 31-én	172

A segítségnyújtás elsődleges módját az alapellátásban történő gondozási tevékenység jelenti, mely a segítő kapcsolatra épül. A családdal folytatott szociális segítő munka filozófiája, hogy a gyermek jólétét akkor szolgáljuk a legjobban, ha megerősítjük a családot, mint egységet. A család segítése, gondozása tervezett tevékenység. A családgondozás hosszú folyamat, nem egy személy, tünet vagy probléma megoldását célozza, hanem egy komplex tevékenység, mely a család problémamegoldási eszköztárának javítását szolgálja. A tevékenység széles körű, de a megoldásban a „kis lépések” elve érvényesül.

A szükségletfelmérés alapján láthatóvá válik, hogy a szolgáltatást kérő nehézségei és együttműködési szándéka alapján indokolt-e a hosszabb távú együttműködés a klienssel. A segítő munka dokumentálása gondozás esetén az esetenaplóban történik. A gondozási tevékenységről cselekvési terv készül. Az egyénnel vagy a családdal történő együttműködés szabályai írásban történő szerződéskötés során kerülnek rögzítésre, melyet mindkét fél aláír.

A segítő folyamatban – amennyiben a probléma megoldása érdekében indokolt – lehetőség van más szolgáltatóhoz történő irányításra, vagy a család- és gyermekjóléti központ által nyújtott speciális szolgáltatások igénybevétele. A szükséglet felmerülése után a család- és gyermekjóléti szolgálat munkatársa írásban megkeresi a család- és gyermekjóléti központot.

A szociális segítő munka során a család- és gyermekjóléti szolgálat munkatársa szükség szerint, de legalább hathavonta áttekinti a gondozási folyamatot. Amennyiben a folyamat nem eredményes, a veszélyeztetettség nem csökkent vagy szűnt meg, valamint a családtagok nem együttműködőek, jelzi a család- és gyermekjóléti központ felé, kezdeményezi az esetkonferencia összehívását, ahol a szakemberek megtárgyalják, hogy szükség van-e hatósági intézkedésre.

A gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszély esetén a család- és gyermekjóléti szolgálat haladéktalanul, a Központ értesítése mellett, közvetlenül tesz javaslatot a hatósági intézkedésre.

Ameddig a hatósági döntés véglegessé nem válik, addig a gyermek ügyével a családsegítő munkatárs foglalkozik. A hatósági döntés véglegessé válását követően a család- és gyermekjóléti központ esetmenedzsere készíti el az egyéni gondozási-nevelési tervet, melybe a család- és gyermekjóléti szolgálat munkatársát is bevonja. A szociális segítő munkát, a gondozási tevékenységet továbbra is a

családsegítő munkatárs végzi, továbbá elkészíti az új cselekvési tervet, és annak alapján dolgozik tovább a családdal. Az esetfelelős azonban az esetmenedzser, aki felel a gondozási folyamatokért.

Amennyiben a gyámhatóság a hatósági intézkedést nem tartja indokoltnak, de a gyermek veszélyeztetettsége fennáll, és a szülő, illetve a családba fogadó gyám vállalják az együttműködést, s ennek alapján valószínűsíthető a gondozás eredményessége, akkor a gyámhatóság az eljárás megszüntetésével egyidejűleg felhívja a család- és gyermekjóléti központot az alapellátás keretében történő segítségnyújtás megszervezésére. A családsegítő munkatárs elkészíti az új cselekvési tervet, és annak alapján dolgozik tovább.

4.1.4. Válsághelyzetben lévő várandós anyák segítése

A prevenciót szolgáló, ezen a területen végzett feladatot a gyermekjóléti központ a védőnői szolgálattal együttműködve végzi. A tevékenység hatékonyságának növelésében meghatározó szerepet játszanak a jelzőrendszeri tagok, továbbá alapvető fontosságú az általános tájékoztatás és a figyelemfelkeltés folyamatos megvalósítása.

A tájékoztatások során elsősorban a magzatvédelemre helyeződik a fő hangsúly, valamint a várandós édesanyák felelősségérzetének felkeltése, illetve megerősítése révén törekednek elérni célkitűzéseiket.

A megvalósítandó eredmény: az anyák folyamatos, minden oldalról történő támogatásának megszervezése és fenntartása. További cél, hogy a gyermek megfelelő fejlődése ne csak magzati korban valósuljon meg, hanem a megszületését követően is, azaz az édesanya és gyermeke megnyugtató körülmények közé kerüljön haza. Kiskorú édesanya esetén fontos a születendő gyermek családi jogállásának, illetve szülői felügyeleti jogának rendezése is. Védőnői Szolgálat tájékoztatása alapján 2021-ben 9 fő volt a kiskorú várandós. Ebből a Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal közösen gondozott kismamák száma: 3 fő.

4.1.5. Család- és Gyermekjóléti Központ feladataként kerül ellátásra a családjából kiemelt gyermekek szüleinek gondozása

Az Intézmény Család- és Gyermekjóléti Központja végzi és koordinálja a szociális segítő munkát azoknál az ellátási területén élő, veszélyeztetett kiskorú gyermeket nevelő családoknál, ahol a családban fennálló probléma a szolgálat eszközeivel, alapellátás keretében végzett családgondozással nem volt megoldható, így hatósági beavatkozás (gyermek védelembe vétele, gyermek családból való kiemelése) vált szükségessé, vagy az állami gondoskodásból a gyermek már visszatérhetett vér szerinti családjába, de utógondozás van folyamatban. A Központ a gondozási tevékenységet a védelembe vett vagy utógondozott gyermekeknél, valamint a nevelésbe vett gyermekek vér szerinti családjainál esetmenedzseri munkakört betöltő munkatársaival biztosítja.

4.1.6. Az észlelő- és jelzőrendszer működtetése

Az Intézmény szakmai tevékenysége során törekszik hatékonyságának érdekében a kölcsönösen támogató, erős szakmaközi kapcsolatok fenntartására, az észlelő és jelzőrendszeri tagokkal való folyamatos és eredményes együttműködésre, a mindenki számára hozzáférhető szakmai háló kiépítésére. Szakmaközi megbeszélések keretében tájékoztatást adnak, információkat nyújtanak és közös megoldásokat és lehetőségeket keresnek a különböző problémák megszüntetésére.

2021-ban 6 alkalommal került megszervezésre szakmaközi megbeszélés az alábbi témákban: sajátos nevelési igényű gyermekek tankötelezettségének előmozdítása gyermekjogi vonatkozásban (online formában zajlott), „Online tér – áldás vagy átok?” (online formában zajlott), gyermekek mentálisan sérülékeny családokban, viselkedészavarok és agresszív gyermekek pszichiátriai ellátása, segítők segítése – asszertív kommunikáció, a veszteség ereje.

A veszélyeztetettség jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja az észlelő és jelzőrendszer működésének minősége. Ezért az észlelő és jelzőrendszer mind teljesebb körű működtetése a témában végzett munka egyik alapvető célkitűzése, nélkülözhetetlen feltétele, hiszen ez a veszélyeztetett, illetve potenciálisan veszélyeztetett gyermekeknek nyújtott hatékony, és kellő időben biztosított segítség rendkívül fontos.

A jelzőrendszerrel való együttműködés elősegítésének területei:

- Tájékoztatás és tájékoztatás kérése: egymás tevékenységének segítésére,
- Az igények ismeretére épülő szolgáltatási kínálat kialakítása,
- Együttműködés az esetek és a problémák mentén,
- Tanácsadás, esetkonzultáció, esetkonferencia, közös munka, fórum, szakmaközi megbeszélés (évente 6 alkalommal).

Orosháza települése a jelzőrendszer tagjainak 2021. február 28-ig éves szakmai tanácskozást tartott, ahol lehetőség nyílt a jelzőrendszerrel kapcsolatos tapasztalatok, észrevételek megosztására, illetve a gyermekvédelmi munka hatékonyságának növelése érdekében intézkedési terv készítésére.

Érkezett jelzések száma 2021-es év során:

Megnevezés	0-17 évesekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma	Nagykorú személyekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma
Egészségügyi szolgáltató	22	2
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	23	-
Köznevelési intézmény	74	-
Rendőrség	5	-
Állampolgár, gyermek és felnőtt érdekeit képviselő társadalmi szervezet	26	-

Megnevezés	0-17 évesekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma	Nagykorú személyekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma
Önkormányzat, jegyző	4	-
Gyermekevédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal	3	-
Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók	6	-
Átmeneti gondozást biztosítók	3	-
Pártfogó felügyelői szolgálat	1	-
Ügyészség, bíróság	8	-
Áldozatsegítés és kárenyhítés feladatait ellátó szervezet	1	-
Összesen	176	2
A jelzésekkel érintett személyek száma	157	2

2021-ben a közoktatási intézményektől érkezett a legtöbb jelzés intézményük felé. A második legtöbb jelzéssel az állampolgárok éltek, ilyenkor a lakókörnyezet hívta fel figyelmüket a nehéz helyzetben élő egyénre, családra, vagy anyagi nehézségek miatt a család, rokonság valamely tagja fordult hozzájuk. A jelzést követően munkatársaik felkeresték a jelzett személyt, családot és felajánlották intézményük szolgáltatásait. A megtett lépésről, eredményről írásban jeleztek vissza a jelzést tevő felé.

4.1.7. Összegzés

Az elkészített beszámoló bemutatja a Család-és Gyermekejóléti Központ, illetve a Család- és Gyermekejóléti Szolgálat tevékenysége, feladata, és a rendelkezésre álló feltételek meglétét, továbbá a felmerülő nehézségeket. Sajnos a kialakult vírushelyzet miatti korlátozások kedvezőtlenül befolyásolták a tervezett programok és fejlesztési elképzeléseik megvalósítását még a 2021-es évben is. Folyamatosan törekednek a jelentkező szükségletekre minőségi munkával reagálni, azok kielégítéséről gondoskodni. A pandémiás helyzetben a digitális oktatás számtalan nehézségében igyekeztek a kollégák helyt állni (lecke házhoz vitele, online korrepetálás, szoros kapcsolat a pedagógusokkal, stb.). A hatósági házi karanténban lévő családoknak a bevásárlásban is nyújtottak segítséget. A jogszabályoknak megfelelő szervezeti és szakmai változásokat sikerült határidőre végrehajtani, ezért határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkeznek. A következő évre vonatkozó terveik sokrétűek. Egyfelől szeretnék működésük és prevenciós programjaik színvonalát megtartani, másfelől intézményük a lakosság felé képviselt arculatát és üzenetét tovább finomítani. Több segítőkész szakember dolgozik a helyi intézményben azon, hogy a rászoruló helyzetén segítsen. Mindez azonban kevés, szükség van a rászoruló motivációjára is, hogy előbbre tudjon mozdulni negatív élethelyzetéből.

4.2. Gyermek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és életkezdését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, betegségük, vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

4.2.1. Bölcsőde

4.2.1.1. Kisharang Bölcsőde

Önkormányzati fenntartású bölcsődeként biztosítja a gyermekjóléti alapellátás részeként, a családban nevelkedő kisgyermek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását, nevelését 20 hetes kortól 3 éves életkorig. Az intézménybe felvehető minden olyan Orosházán élő kisgyermek, akinek szülei nem tudják biztosítani a napközbeni ellátását. 2021. év folyamán a bölcsőde összesen 128 fő gyermek ellátását biztosította. Közülük hátrányos helyzetűnek 0 fő, halmozottan hátrányos helyzetűnek 15 fő, veszélyeztetettnek (szülői elhanyagolás, nem megfelelő életvezetés) 3 fő minősült.

Az intézmény működéséről

A bölcsőde fenntartója Orosháza Város Önkormányzata, működtetője az Egységes Szociális Központ.

Az intézmény 76 férőhellyel működik, bölcsődének tervezett épületben, mely négy gondozási egységből áll. A kisgyermeknevelői feladatokat megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező, 16 fő kisgyermeknevelő és 4 fő bölcsődei dajka látja el. Munkájukat egy fő gyermekgyógyász szakorvos segíti.

Az intézmény 2021. évben 85 %-os férőhely kihasználtsággal működött. A pandémiás helyzet a családokban bizonytalanságot okozott és inkább a gyermekek otthoni ellátását választották. A bölcsődébe iratott gyermekek éves átlagléttszáma 68 fő volt. A kisgyermek felvétele egész évben folyamatosan biztosított volt.

A bölcsőde alapfeladatán túl szabad kapacitása terhére szolgáltatásként a gyermekek egyéb napközbeni ellátást (időszakos gyermekfelügyeletet, játszócsoport, só-terápia) működtet, azonban a járványveszély okán a 2021. évben ezen szolgáltatások nem valósulhattak meg.

4.2.1.2. Bóbita Bölcsőde

Önkormányzati fenntartású bölcsődeként biztosítja a gyermekjóléti alapellátás részeként, a családban nevelkedő kisgyermek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását, nevelését 20 hetes kortól 3 éves életkorig. Az intézménybe felvehető minden olyan Orosházán élő kisgyermek, akinek szülei nem tudják biztosítani a napközbeni ellátását. 2021. év folyamán a bölcsőde összesen 41 fő gyermek ellátását biztosította. Közülük hátrányos helyzetűnek 0 fő, halmozottan hátrányos

helyzetűnek 0 fő, veszélyeztetettnek (szülői elhanyagolás, nem megfelelő életvezetés) 0 fő minősült.

Az intézmény működéséről

A bölcsőde fenntartója Orosháza Város Önkormányzata, működtetője az Egységes Szociális Központ.

Az intézmény 24 férőhellyel működik, az Orosháza Városi Önkormányzat Napköziotthonos Óvoda Könd utcai telephelyén, mely egy gondozási egységből áll. A kisgyermeknevelői feladatokat megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező, 4 fő kisgyermeknevelő és 1 fő bölcsődei dajka látja el. Munkájukat egy fő gyermekgyógyász szakorvos segíti.

Az intézmény 2021. év augusztusáig közel 91 %-os férőhely kihasználtsággal működött. A bölcsődébe iratott gyermekek éves átlagléttszáma 19 fő volt. A kisgyermek felvétele egész évben folyamatosan biztosított volt.

A bölcsődei férőhelyek száma: Bóbita Bölcsőde 24 fő, beíratott gyermekek száma 2021-ben 41 fő, ebből hátrányos helyzetű gyermek 0 fő volt.

4.2.1.3. Lurkó Családi Bölcsőde

2021. évben 19 fő három év alatti gyermek napközbeni ellátásáról gondoskodott az intézmény, ebből hátrányos helyzetű 0 fő, halmozottan hátrányos helyzetű 0 fő, veszélyeztetett 0 fő. A Kistérségi Gyermekjóléti Központ felé jelzéssel nem éltek.

4.2.1.4. APRAJAFALVA Családi Bölcsőde Hálózat

2021. évben 21 fő három év alatti gyermek napközbeni ellátásáról gondoskodott az intézmény, ebből hátrányos helyzetű 0 fő, halmozottan hátrányos helyzetű 0 fő, veszélyeztetett 0 fő. Az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálatára felé jelzéssel nem éltek.

4.2.2. Óvoda

A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be. Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

Orosháza városában működő óvodák:

Orosháza Városi Önkormányzat Napköziotthonos Óvodájában 1 székhelyen és 7 telephelyen 474 gyermeket látnak el. Ebből 37 gyermek hátrányos helyzetű, 29 fő halmozottan hátrányos helyzetű, és 14 gyermek veszélyeztetett.

Gyermekvédelmi céllal látogatott család nincs.
A Kistérségi Gyermekjóléti Központ felé 2 esetben éltek jelzéssel.

Székács József Evangélikus Óvoda gyermeklétszáma 129 fő, ebből hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermek nem jár az intézménybe. Veszélyeztetett gyermekről nem tudnak. 2021. évben a Kistérségi Gyermekjóléti Központ felé jelzéssel nem éltek.

Forrás Református Óvodába járó gyermekek száma 80, ebből az óvoda megítélése szerint hátrányos helyzetű 0 gyermek. A Kistérségi Gyermekjóléti Központ felé jelzéssel nem éltek.

Eötvös József Katolikus Óvoda gyermeklétszáma 60 fő, ebből hátrányos helyzetű 5 fő, halmozottan hátrányos helyzetű 2 fő, veszélyeztetett 1 fő. Gyermekvédelmi céllal látogatott családok száma: 0. A Kistérségi Gyermekjóléti Központ felé jelzéssel nem éltek.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási, nehézség (BTMN) : 2 fő
Sajátos nevelési igény (SNI): 5 fő

Wesley János Gyógypedagógiai Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola, Szakiskola fejlesztő óvodai csoportjának gyermeklétszáma 12 fő. Gyermekvédelmi céllal családlátogatás nem volt. A Gyermekjóléti Központ felé 2 alkalommal éltek jelzéssel.

Lurkó Óvoda gyermeklétszáma: 27 fő, ebből hátrányos helyzetű 0 fő, halmozottan hátrányos helyzetű 0 fő, veszélyeztetett 0 fő. A Kistérségi Gyermekjóléti Központ felé jelzéssel nem éltek.

APRAJAFALVA Óvoda engedélyezett gyermekek férőhelyszáma 2021. évben 40 fő volt, beíratott gyermekek száma 33. Ebből hátrányos helyzetű 0 fő, halmozottan hátrányos helyzetű 0 fő, veszélyeztetett 0 fő.
A Gyermekjóléti Központ felé jelzéssel nem éltek.

4.2.3. Iskolai napközi ellátás

Az iskola egyik legfontosabb teendője a sokoldalú személyiségfejlesztés folyamatában felismerni a tanulók egyéni képességeit, továbbá önismeretre nevelni őket, gondoskodni tovább fejlődésükről, speciális foglalkozások, tevékenységek szervezésével a tantervi kereteken belül és azon kívül.

Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégium

Az iskolában tanuló diákok létszáma:	668 fő
A középiskolában tanuló, 18 év alatti helyi lakosú diákok száma:	374 fő
A középiskolában tanuló, 18 év alatti kollégista diákok száma:	84 fő
- ebből a veszélyeztetett tanulók száma:	0 fő
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	20 fő
- az erre fordított órák száma havonta: matematika tantárgyból minden nap 1 óra	
terjedelemben lehetőség van a korrepetálásra, így a számadat pontosan nem meghatározható.	

**Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola
Vörösmarty Székhelyintézmény**

Az általános iskolában tanuló diákok száma:	427 fő
ebből alsó tagozatos:	229 fő
felső tagozatos:	198 fő
hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	19 fő
veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	10 fő
Napközisek száma:	218 fő
Tanulószobára járók száma:	27 fő
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	30 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	8 óra

**Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola
Czina Sándor Tagintézménye**

Az általános iskolában tanuló diákok száma:	138 fő
ebből alsó tagozatos:	62 fő
felső tagozatos:	76 fő
hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	11 fő
veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	8 fő
Napközisek száma:	82 fő
Tanulószobára járók száma: az iskolában nem működik tanulószoba, a felső tagozatosok is napközis ellátásban részesülnek.	
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	105 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	72 óra

**Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola
Rákóczitelepi Tagintézménye**

Az általános iskolában tanuló diákok száma:	87 fő
ebből alsó tagozatos:	40 fő
felső tagozatos:	47 fő
hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	53 fő
veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	2 fő
Napközisek száma:	73 fő
(az alsós tanulók egész napos oktatásban részesültek: 40 fő)	
Tanulószobára járók száma:	0 fő
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	0 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	0 óra

Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola

Az általános iskolában tanuló diákok száma:	488 fő
ebből alsó tagozatos:	291 fő

felső tagozatos:	197 fő
rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma:	14 fő
hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	4 fő
veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	0 fő
Napközis csoportok száma 13, ebből 12 alsó tagozatos - 1 felső tagozatos csoport	
Napközisek(alsó tagozat) száma:	291fő
Tanulószobára járók száma:	0 fő
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	0 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	0 óra

Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Az általános iskolában tanuló diákok száma:	329 fő
ebből alsó tagozatos:	153 fő
felső tagozatos:	176 fő
hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	27 fő
veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	6 fő
Napközisek száma:	153 fő
Tanulószobára járók száma:	49 fő
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	84 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	36 óra

Wesley János Gyógypedagógiai Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés-oktatást Végző Iskola, Szakiskola

Az intézményt látogatók száma:	118 fő
ebből alsó tagozat:	37 fő
felső tagozat:	34 fő
Fejlesztő óvodai csoport:	12 fő
Súlyosan-halmozottan fogyatékos gyermekek fejlesztő iskolai osztálya:	6 fő
Szakiskolás:	21 fő
Készségfejlesztő iskolai tanuló:	8 fő
Hátrányos helyzetű tanuló:	30 fő
Halmozottan hátrányos helyzetű tanuló:	19 fő
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül:	61 fő
Napközis tanulók száma:	30 fő
ebből alsós napközis:	24 fő
elsős napközis :	6 fő
Korrepetálásban részesülő tanulók száma:	

Korrepetálás a tanulók szakértői véleményében előírtak alapján történik minden gyermeknél. A tanév elején differenciáltan egyéni éves, negyedéves fejlesztési, illetve rehabilitációs tervek készülnek. Rehabilitációs foglalkozás és felzárkóztató foglalkozás keretein belül, melyet minden esetben a kijelölt, és a szakértői véleményekben előírt szakember lát el. Ennek száma minden tanulónál, átlagosan heti 3-5 óra. Tantárgyak: matematika, magyar, logopédia, konduktív mozgásfejlesztés, TSMT-terápia (Tervezett szenzomotoros tréning), AAK-terápia (Alternatív augmentatív kommunikációs terápia).

Székács József Evangélikus Óvoda Általános Iskola és Gimnázium

Az iskolában tanuló diákok száma:	556 fő
alsó tagozatos:	ebből 202 fő
felső tagozatos:	167 fő
gimnazista:	187 fő
hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma:	8 fő
halmozottan hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók száma (nevelésbe vett tanulókkal együtt):	15 fő
veszélyeztetett helyzetűnek tartott tanulók száma:	0 fő
Napközisek száma:	222 fő
Tanulószobára járók száma:	24 fő
Korrepetálásban részesülő gyermekek száma:	73 fő
Az erre fordított órák száma havonta:	51 óra
<i>A középiskolában tanuló, 18 év alatti helyi lakosú diákok száma:</i>	98 fő
<i>A középiskolában tanuló, 18 év alatti kollégista diákok száma:</i>	9 fő

Gyulai Szakképzési Centrum Kossuth Lajos Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium

Az iskolában tanuló diákok száma:	613 fő
A középiskolában tanuló, 18 év alatti helyi lakosú diákok száma:	113 fő
A középiskolában tanuló, 18 év alatti kollégista diákok száma:	21 fő
ebből a veszélyeztetett tanulók száma:	0 fő
Korrepetálásban (felzárkóztatás) részesülő gyermekek száma:	100 fő
az erre fordított órák száma havonta:	68 óra
az erre fordított órák száma havonta:	156 óra

4.2.4.Békés Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Orosházi Tagintézménye

A Pedagógiai Szakszolgálat Orosházi Tagintézménye által nyújtott szolgáltatások száma a 2020/2021-es nevelési évben az alábbiak szerint alakult:

0-3 évesek:	117 fő
3-6 évesek:	1168 fő
7-10 évesek:	227 fő
11-14 évesek:	132 fő
15-18 évesek:	43 fő
Összesen:	1687 fő

Az összes szolgáltatások közül:

- Szülőkérésére történt, védőnő, háziorvos javaslatára: **25 fő**
- Csak szülő kérésére történt: **246 fő**
- Óvodakérésére történt szülő beleegyezésével: **1091 fő**
- Iskolakérésére történt szülő beleegyezésével: **323 fő**

- Gyermekjóléti Szolgálat kérésére történt: **0 fő**
- Bírósági felkérés: **2 fő**

Feladatellátásunk szakterületenkénti bontásban:

1. Szakértői bizottsági vizsgálat összesen: **490 fő**
- ebből iskolaérettségi-vizsgálat: **51 fő**

Korai fejlesztés, gondozásban részesülők száma: **43 fő**

2. A korai fejlesztésben résztvevők az alábbi terápiás fejlesztésekben részesültek:

- *Komplex gyógypedagógiai terápia*
- *Pervazív fejlődési zavarral küzdők terápiája*
- *Szomatopedagógiai terápia*
- *Konduktív pedagógiai terápia*
- *Szenzoros mozgásfejlesztés Ayres, TSMT módszerrel*
- *Gyógypedagógiai tanácsadás*

3. Fejlesztő felkészítésben részesült: **0 fő**

4. Logopédiai ellátásban részesült a forgalmi adat alapján: **463 fő**
ebből logopédiai terápiát igénybevevők száma: **273 fő**

5. Nevelési tanácsadás keretében nyújtott szolgáltatások igénybevétele összesen: **422 fő**
ebből nevelési tanácsadás keretében terápiát igénybevevők száma: **384 fő**

4.2.5. Védőnői Szolgálat

Orosháza városa 10 területi védőnői, 2 ifjúsági védőnői, 1 kórházi védőnői státusszal rendelkezik. Valamennyi álláshely (13) betöltött. Orosháza Város Önkormányzata az Orosházi Kórházzal kötött feladat-ellátási szerződés alapján működteti a szolgálatot. Kiscsákó településrészen Orosháza Város Önkormányzata és Nagyszénás Nagyközség Önkormányzata között feladat-ellátási szerződés útján valósul meg a szolgáltatás.

Védőnők feladata:

Családlátogatás, tanácsadás tartása, fogadóóra tartása, szűrővizsgálatok elvégzése óvodákban és iskolákban, védőoltások megszervezése, oltás beadásának előkészítése, egészségfejlesztő nevelő munka (szülésfelkészítő tanfolyam, elsősegélynyújtó tanfolyam, csecsemőgondozási tanfolyam, babamasszázs stb.). A védőnő a gondozottal, illetve a családdal akkor találkozik először, amikor a leendő anya várandósként tanácsadáson megjelenik. A megszületett gyermek fejlődését 18 éves koráig elkíséri.

Ha a családgondozás bármely szakaszában probléma adódik, a védőnő segítséget nyújt az általa elérhető lehetőségeket biztosítva, kérve a család együttműködését. Amennyiben ezek nem vezetnek eredményre, kapcsolatfelvétel

történik a Gyermejkölési Szolgálattal, majd kezdetét veszi a közös munka.

2021. évben a születeések száma Orosháza városban: 230 fő
(2020-ban 228 fő, 2019-ben 190 fő, 2018-ban 212 fő)

Gondozott gyermekek száma: 1 372 fő

Szociális problémát tapasztaltak: 56 esetben,
ebből szociális okból, a védőnő saját hatáskörében fokozott gondozást igénylő
gyermekek száma 15.

A Gyermejkölési Szolgálat felé 8 esetben éltek jelzéssel az alábbi problémákkal összefüggésben: gyermekelhanyagolás, gyermekelhelyezés, lakásprobléma, gyermekvállalási érdektelenség.
A jelzésre minden esetben írásban kaptak választ.

A szülővel történő kapcsolattartás módja: családlátogatás, fogadóóra, önálló védőnői tanácsadás, telefon.

Családlátogatás során tapasztalt problémák: anyagi és párkapcsolati, jogi, egészségügyi, gyermekelhanyagolás, lakásprobléma.

2021. december 31-én nyilvántartott várandósok száma: 101 fő

Szociális okból veszélyeztetett kismamák száma: 3 fő
akiket a védőnő saját hatáskörében tart fokozott gondozásban.

Nevelési, oktatási intézményekben tisztasági vizsgálat mellett egészségügyi szűrővizsgálatokat végeznek, melynek célja az elváltozások korai felismerése, és a további romlások megakadályozása. A leggyakoribb probléma a látászavar, melynek észlelése esetén haladéktalanul a szemészeti szakellátásra irányítják a gyermeket törvényes képviselőjén keresztül.

Egyre gyakoribb probléma az elhízás, amely mozgásszervi problémákat, és vérnyomás-emelkedést vonz maga után.

Sajnos sokszor tapasztalják, hogy a tanulók nem mennek el a szakvizsgálatokra.

Az oktatási intézmények 6. és 7. évfolyamai számára megszervezik, lebonyolítják a kötelező védőoltások beadatását.

2014/15-ös tanévtől bevezetésre került a HPV elleni védőoltás, melyet a 7. osztályos lányoknak ajánlanak. A 2020/21-es tanévtől már a fiúkat is be lehet oltani, ha a szülő írásban kéri. Amennyiben a törvényes képviselő írásban kéri, ingyenesen beadható. Ezzel a lehetőséggel 2021/22. tanévben 267-ből 183-an éltek, mely 68,8 %-os oltottságot jelent.

Általános probléma, hogy az iskolákkal egyre nehezebb egyeztetni a védőnői feladatokkal kapcsolatban, a tanrend kötöttsége miatt. Így kevesebb a lehetőség pl. osztályfőnöki órákon részt venni.

Az iskolai és városi egészségnapokon viszont rendszeresen tartanak előadásokat védőnők is.

4.2.6. Magyar Máltai Szeretetszolgálat

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete 375/2016. (XII.22.) K.t. határozatában döntött arról, hogy a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesülettel (a továbbiakban: Egyesület) feladat-ellátási szerződést köt az önkormányzat által önként vállalt alternatív napközbeni ellátás feladat megvalósítására.

Az Egyesület vállalta, hogy az Önkormányzat „alternatív napközbeni ellátás játszóterei program keretében” vállalt feladatát a „Játszva megelőzni!- Máltai Játszóter Program” komplex módszertanának szakmai keretein belül ellátja.

A program helyszíne a játszóter, melynek több mint 3300 m²-es, bekerített területén 32 db kihelyezett játszó- és sporteszköz, egy 24 x 12 m-es palánkozott, rekortán borítású kombinált sportpálya, ivókút, illetve a legkisebbek számára napernyővel ellátott homokozó található. A játszóteren, a többi máltai típusú játszóterhez hasonlóan, helyet kapott egy „faház” is, melyben különböző foglalkozások szervezése, lebonyolítása stb. zajlik. A 200 m²-es épületben található iroda, férfi-, női-, gyermekmosdó/wc illetve mozgássérültek részére kialakított wc, öltöző, tusoló, pelenkázó és egy foglalkoztató szoba.

A „Máltai” egyrészt, mint közösségi tér kínál hasznos időtöltést a városi és kistérségben élő gyerekek, családok számára, másrészt kiemelt figyelmet fordít a kallódó, hátrányos helyzetben lévő gyerekek, fiatalok felé. A munkatársak a közös játékok, programok során képet kapnak a gyerekek illetve a család helyzetéről és célzott segítséget nyújtanak az egyesület egyéb eszközeivel. Az egyesület 2021-ben 51 szervezett programot bonyolított, melyeken 1316 fő vett részt ebből 282 esetben hátrányos helyzetű embert ért el. Emellett, a játszóterei kollektívából és a köré épülő közösségből, 2013-ban megalakult a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Orosházi Csoportja. A csoport munkájának bázisa a játszóter, ám célcsoportja szélesebb rétegeket érint. 2021-ben mintegy 600 személynek - ebbe beletartozik a játszóter kliensköre – osztottak ki adományt mintegy 1,5 millió Ft értékben, emellett szociális, egészségügyi és oktatási intézményeket is támogattak.

4.3. Gyermek átmenei gondozása

Ezen gondozási forma keretében a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról (teljes körű ellátásáról) kell gondoskodni.

A szülő kérelmére vagy beleegyezésével, ideiglenes jelleggel, az alapjául szolgáló ok fennállásáig, legfeljebb 12 hónapig tart.

2020. évben Orosházáról gyermek nem került átmeneti gondozásba vételre.

4.3.1. Szociális- és Fejlesztőközpont Családok Átmeneti Otthona Magyar Ökumenikus Segélyszervezet (a továbbiakban: CSÁO) :

A CSÁO anyagi okokból vagy párkapcsolati erőszak miatt lakhatásukat veszített családoknak nyújt menedéket. Az intézmény az ország egész területéről fogad kiskorú gyermekeket nevelő szülőket.

Az intézményben töltött maximum egy + fél év alatt a szülő(k) és a gyermek(ek) családként együtt maradva kapnak valódi esélyt a továbblépésre. Tapasztalt szakemberek a család helyzetét feltérképezve, velük szorosan együttműködve nyújtanak személyre szabott segítséget. A családok átmeneti otthonában helyet kapó krízisközpont a bántalmazást átélt személyek, családok számára rövidtávú menedéket nyújt, amely 4 hetet jelent, újbóli 4 hét meghosszabbítással.

Cél, hogy a CsÁO szakemberei, az átmeneti otthonban élő családokat a bentlakás ideje alatt, képessé tegyék arra, hogy nehézségeiket, problémáikat önállóan megoldják, és elsajátítsák azokat a készségeket, amelyek segítik őket a társadalomba történő reintegráció folyamatában.

A fenti célok érdekében az otthon lakói átfogó támogatásban részesülnek intézménybe érkezésüktől új, önálló életvitelük kialakításáig. A biztonságos lakhatáson túl a szakemberek többek között a gyermekeknek nyújtott fejlesztő tevékenységekkel, iskolán kívüli felzárkózást elősegítő és közösségi programokkal segítenek.

A szülőknek életvezetési, munkaerő-piaci, jogi, illetve pszichológiai tanácsadást biztosítanak. Mindez azt szolgálja, hogy a család megerősödjön, és a lelki sérülések negatív hatásai csökkenjenek.

Indokolt esetben az intézmény elhagyása után is gondoskodnak a korábbi lakók támogatásáról. Úgynevezett kiléptető házakat, félutas házat és külső férőhelyet is üzemeltet az intézmény, amelyeket több, egyéb szolgáltatással együtt pályázat útján vehetnek igénybe a kérelmezők, hiánypótló segítséget kapva az önálló élet megteremtéséhez.

Tevékenységek:

- Szükség szerinti teljes körű ellátás biztosítása: átmeneti lakhatás 12+6 hónapra, főzési, mosási lehetőség, élelem, ruhanemű, tisztító-és tisztasági szerekekkel való ellátás, gyógyszersegélyezés.
- Szociális ügyintézés: információ szociális ellátásokról, információnyújtás segítő- és krízisellátó intézményekről, formanyomtatványok beszerzése, kitöltése, kérelmek hivatalos iratok szerkesztése, egészségmegőrző tanácsadás.
- Családgondozás: életvezetési tanácsadás, prevenció- és felvilágosítás, természetes támogatóhálózat feltérképezése, gyermekek fejlesztése, jövőkép kialakítása.
- Munkaerő-piaci integrációt segítő szolgáltatások: elhelyezkedést elősegítő csoportfoglalkozások, szociális információs tanácsadás.
- Az intézmény nagy hangsúlyt fektet a közösségi programok biztosítására: beszélgetések, együttes játékok, közös rendezvények, ünnepek és kirándulások szervezésével. A hagyományörzés jegyében az időszakokhoz kötött ünnepeket (farsang, húsvét, anyák napja, gyermeknap, karácsony) az intézményben lakó családokkal közösen, ünnepélyes keretek között közösen ünneplik az otthon munkatársai, amelyet szinte minden esetben a gyermekek előadásai színesítik. A szemléletformálás érdekében minden évben megrendezésre kerül az egészség nap, prevenciós foglalkozások és környezettudatos életmódot megcélzó programok (Tedd szebbé a környezetet!) is. 2021-ben a foglalkozások, programok nem a korábban megszokott módon zajlottak. A koronavírus járvány következményeként, kisebb csoportokban, megfelelő távolság betartása mellett, és általában kültéren került megrendezésre.
- Pszichológiai tanácsadás: a hozott lelki sérülések feldolgozása, egyéni- és csoportos terápia, nevelési tanácsadás, pályaorientáció, szociális

készségfejlesztés, gyermek relaxáció.

- Fejlesztő pedagógiai munka: tantárgyi felzárkóztatás, mozgásfejlesztés, tehetséggondozás.
- Tallér rendszer, amely az intézményben működő motivációs rendszer részét képezi: az otthonban élők a közösségi munkákban, foglalkozásokon való részvétel ellenében kapnak tallérokat, amelyeket különböző, általuk választott természetbeni adományokra válthatnak be (élelmiszer, tisztálkodási szerek, fürdő belépő, tanszer, stb.). A Tallér rendszer részeként működik az intézmény *Kreatív műhelye*, ahol megtanulhatnak varrni, illetve az időszaki ünnepekhez kapcsolódó dísz tárgyakat készíteni az érdeklődő lakók.

4.3.2 Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének az önkormányzati lakások és helyiségek bérletére és elidegenítésére vonatkozó szabályokról szóló 16/2006. (IX.15.) önkormányzati rendelete 21/A. § és 21/B. § szakaszai rendezni kívánják a krízishelyzetben lévő személyek ideiglenes lakhatását, így az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálatának írásbeli javaslatára, méltányosságból, pályázati eljárás mellőzésével a rendeletben meghatározott lakásokba helyezhetők el.

V. A FELÜGYELETI SZERVEK ÁLTAL GYÁMTHATÓSÁGI, GYERMEKVÉDELMI TERÜLETEN VÉGZETT SZAKMAI ELLENŐRZÉSEK TAPASZTALATAINAK, TOVÁBBÁ A GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÓ TEVÉKENYSÉGET VÉGZŐK ELLENŐRZÉSÉNEK ALKALMÁVAL TETT MEGÁLLAPÍTÁSOK

5.1. Az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálatánál a 2021-es évben a Békés Megyei Kormányhivatal, illetve a Magyar Államkincstár részéről nem történt szakmai ellenőrzés.

VI. A JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, CÉLOK MEGHATÁROZÁSA A GYVT. ELŐÍRÁSAI ALAPJÁN

6.1. Az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálatát által évente megrendezésre kerülő éves szakmai tanácskozáson a szakemberek részéről a következő javaslatok hangzottak el, melyek megvalósításával javítani lehet a gyermekvédelmi tevékenység színvonalát:

- Gyermeknevelési problémák merülnek fel sok szülőknél, melyet a szülők attitűdjének megváltoztatásával, szakemberek bevonásával (pszichológus) lehetne enyhíteni, azonban ebben minden jelzőrendszeri tagnak van szerepe.
- Az igazolatlan hiányzások száma növekszik. Az iskolapszichológusi ellátás biztosítása minden oktatási-nevelési intézményben fontos lenne, melynek keretében tanácsadás nyújtása valósulhatna meg. Fontos a tanulók és a szülők arról való tájékoztatása, s ezáltal a tudomásulvétele annak, hogy következményei (védelembé vétel, szabálysértési eljárás, családi pótlék szüneteltetése, gyermek osztályozhatatlansága miatt osztályozó vizsga megtétele) vannak a nem megfelelő iskolai részvételnek.

- Sajnos a hosszú hónapok óta tartó COVID-19 világjárvány az oktatási – nevelési intézmények sok szabadidős programját, rendezvényét elhalasztotta. Osztálykirándulások, óvodai kirándulások, erdei iskolák maradtak el a vírushelyzet miatt. A biztonsági előírások mellett nagyon fontos az élményszerzés biztosítása a gyermekek részére. Pályázati lehetőségek kiaknázása elsődleges, mely biztosíthatja a programnál jelentkező költségek jelentős részét.
- Nagyon fontos, hogy az észlelő és jelzőrendszeri tagok hatékonyak legyenek. A jelzések valóban akkor érkezzenek meg Szolgálatunkhoz, amikor a szociális szakembereknek szükséges a gyermek érdekében szakszerűen beavatkozni a család életébe. Az óvodai – iskolai szociális segítők szakmai segítséget tudnak ehhez adni az oktatási – nevelési intézményeknek, valamint a jelzőrendszeres találkozók segítséget adhatnak a tagoknak hatékonyságuk növeléséhez.
- A családoknál lévő higiéniai problémák, a gyermekek elhanyagolása szakemberek összefogását vetíti elő, a védőnők szűrővizsgálatai, a szemléletformálás elősegítheti a probléma csökkenését, megszűnését. Szemléletformálásra van szükség ahhoz, hogy az érintett családoknál el lehessen érni a személyi higiénia hangsúlyozását a mindennapokban. Belsővé kell ehhez válnia az igényességnek.
- Magatartás- és viselkedés problémával küzdő gyermekek száma növekedést mutat, az iskolai agresszió és magatartási problémák kezelése, visszaszorítása, csökkentése a cél. Valamennyi oktatási intézményben iskola pszichológus alkalmazása megfelelő óraszámban segítséget jelentene, az iskolai segítők tanítási óra tartása bullying témában jelenleg is segíti/segítheti a diákokat a felismerésben, jelzésben. Nagyon fontos feladat az iskolai agresszió visszaszorítása. Az iskolapszichológus és az iskolai szociális segítők folyamatos szakmai munkája (gyermekkel és pedagógussal egyaránt) elősegítheti az agresszió csökkenését.
- A telefon és a számítógép túlzott használata a gyermekeknél, diákoknál, a személyes kapcsolatok hiánya nagy problémát jelent. A járványhelyzet miatt a gyermekek rá voltak kényszerítve az online oktatás miatt a telefon és a számítógép rendszeres használatára. A visszatérő jelenléti oktatással nem szűnt meg a gyermekek érdeklődése az internettel kapcsolatosan, továbbra is használják azt, sokszor túlzott mértékben. Ezáltal gyengülnek a társas személyes kapcsolataik, beszűkültté válhatnak. Iskolapszichológusok és a szociális szakemberek, a pedagógusok összefogása segítséget nyújthat a probléma csökkenésében.

6.2. SOS Gyermekfalu Orosháza célul tűzte ki:

A 2021. évben a legfontosabb célkitűzésüknek tekintették, hogy az SOS Gyermekfalu fiataljainak az önállósodását segítsék. Ennek egyik eredménye, hogy a gondozott gyermekek integrációja a helyi közösségekbe előrehaladt, egyre több SOS-en kívüli baráti és társas kapcsolatot alakult. Valamint biztosítottak csoportos és egyéni szupervíziós alkalmakat, illetve esetmegbeszélést a nevelőszülőknek és külön a szakmai vezetésnek.

VII. A BÜNMEGELŐZÉSI PROGRAM FŐBB PONTJAINAK BEMUTATÁSA, VALAMINT A GYERMEKKORÚ ÉS A FIATALKORÚ BÜNELKÖVETŐK SZÁMÁNAK, AZ ÁLTALUK ELKÖVETETT BÜNCSELEKMÉNYEK SZÁMÁNAK, A BÜNELKÖVETÉS OKAINAK BEMUTATÁSA

7.1. Az Orosházi Rendőrkapitányság tájékoztatása szerint 2021. évben 27 fő fiatalkorú ellen, 1 fő gyermekkorú személy ellen indult **büntetőeljárás** bűncselekmény elkövetése miatt.

A gyermekkorú büntethetőséget kizáró ok, ezért velük szemben indított eljárások megszüntetésre kerültek. A gyámhatóság felé a cselekmények elkövetéséről adatlap megküldésével jelzéssel éltek.

Bűncselekmény megalapozott gyanúja esetén a fiatalkorúval szemben a nyomozást a fiatalkorúakra vonatkozó speciális szabályok megtartása mellett kell lefolytatni. Ilyen speciális szabályok pl. a törvényes képviselő és a védő részvétele a teljes eljárás tartama alatt, környezettanulmány és iskolai jellemzés kötelező beszerzése, stb.

Bűncselekmény elkövetése esetén ugyanakkor a bíróság a fiatalkorúval szemben büntetést is kiszabhat és intézkedést is alkalmazhat.

2021. évben a hatóság összesen 17 esetben indított fiatalkorú személy által elkövetett **szabálysértés** miatt eljárást, az alábbiak szerint, míg gyermekkorú személy ellen nem indult eljárás.

Év	Gyermekek- korú (fő)	Okok:	Fiatalkorú (fő)	Okok:
2021.	1	garázdaság (1)	17	lopás (7), szándékos rongálás (1), rendzavarás (1), garázdaság (2), engedély nélküli vezetés (6)
2020.	2	lopás (2)	9	lopás (4), szándékos rongálás (1), rendzavarás (2), garázdaság (1), járművezetés tiltás hatálya alatt (2)
2019.	0	-	8	- lopás 8 - testi sértés 2 - garázdaság 1 - közokirat hamisítás 1 - hulladék-gazdálkodás rendjének megsértése 1
2018.	0	-	9	- lopás 7 - rongálás 1 - rendzavarás 1
2017.	0	-	21	- lopás 9 - rongálás 2 - rendzavarás 7

Év	Gyermekekorú (fő)	Okok:	Fiatalekorú (fő)	Okok:
2021.	1	garázdaság (1)	17	lopás (7), szándékos rongálás (1), rendzavarás (1), garázdaság (2), engedély nélküli vezetés (6)
2020.	2	lopás (2)	9	lopás (4), szándékos rongálás (1), rendzavarás (2), garázdaság (1), járművezetés eltiltás hatálya alatt (2)
2019.	0	-	8	- lopás 8 - testi sértés 2 - garázdaság 1 - közokirat hamisítás 1 - hulladék-gazdálkodás rendjének megsértése 1
				- garázdaság 1 - közlekedési 2
2016.	6	- lopás (4) - szándékos rongálás (1) - valótlán bejelentés (1)	19	- lopás (13) - rongálás (1) - rendzavarás (4) - garázdaság (1)
2015.	0	-	5	- tulajdon elleni, - rendzavarás, - garázdaság
2014.	4	- telefonlopás - bolti lopás - orgazdaság - garázdaság, (alkoholos befolyásoltság)	26	- kerékpárlopás - bolti lopás - alkalmi lopás - garázdaság - rendzavarás - rongálás - eltiltás hatálya alatti vezetés

A fiatallekorúak által elkövetett szabálysértéseket tekintve megállapítható, hogy az elmúlt évhez képest 8,8 %-kal **nőtt.**

A növekedés ellenére az Orosházi Rendőrkapitányság illetékességi területén a gyermek- és fiatallekorúak által elkövetett szabálysértések, illetve bűncselekmények száma az országos átlagnál évek óta lényegesen alacsonyabb.

7.2. Jellemző problémák és azok gyakorisága a gyermekekorúak körében:

A gyermekekorú személyek által történt bűncselekmények elkövetése miatt nem indult eljárás során általánosságban elmondható, hogy a gyermekekorúak jogsértéseire a kisebb súlyú, sok esetben „gyerekcsínynek” induló olyan cselekmények jellemzőek, amelyek jogsértő voltával életkoruknál fogva nincsenek tisztában, vagy nem mérik fel eléggé tetteik lehetséges következményeit.

A 14. életévüket még be nem töltött fiatalok a büntető- és a szabálysértési jog szerint is gyermekkorúnak minősülnek és így főszabályként velük szemben büntethetőséget kizáró ok áll fenn. E főszabály alóli kivételként az új Büntetőtörvénykönyv (2012. évi C. törvény) 2013. július 1-jei hatályba lépése 5 bűncselekménytípus elkövetése esetén büntethetővé tette a 12. életévüket betöltött, de egyébként még gyermekkorú személyeket is.

A törvény 16. §-a tételesen felsorolja ezeket a bűncselekményeket: az emberölés és annak minősített esetei, az erős felindulásban elkövetett emberölés, az életveszélyt okozó testi sértés és a halált okozó testi sértés, a rablás és a kifosztás.

Ezek elkövetése esetén a tizenkettedik életévét már betöltött, de a tizennegyedik életévüket be nem töltött gyermekkorúak is büntethetővé válnak, ha a tettes az elkövetés idején rendelkezett a cselekménye következményeinek felismeréséhez szükséges belátási képességgel.

Szabálysértés esetében a gyermekkor mindig büntethetőséget kizáró ok. gyermekkorúval szemben szabálysértés elkövetése miatt nem szabható ki helyszíni bírság és szabálysértési bírság sem.

7.3. Jellemző problémák és gyakorisága a fiatalkorúak körében:

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a fiatalkorúak - azaz a 14. és 18. életév közötti fiatalok - esetében szinte bármilyen bűncselekmény, vagy szabálysértés elkövetésével lehet találkozni. A felnőttkor küszöbén álló fiatalok esetleges elkövetővé válása elsősorban attól a környezettől (család, baráti kör, iskola, stb.) függ, amelyben élnek, és amelynek körülményeit, szokásait, magatartását, erkölcsi normáit példaként látják a mindennapjaikban. Ha ez a környezet, vagy annak egyes elemei valamilyen okból problémásak, akkor nagy az esély arra, hogy a fiatalkorú a társadalmi normák és elvárások ellenére deviáns magatartásformákat választ magának. Ez könnyen vezethet a törvényekkel való szembe kerüléshez, sőt bűnelkövetéshez. A fiatalkorúval szemben szabálysértés elkövetése esetén a hatóság csak feljelentéssel élhet, bírság csak akkor szabható ki, ha önálló keresettel rendelkezik.

7.4. A hozzátartozók közötti erőszak, bántalmazások előfordulása a településen:

A hozzátartozók közötti erőszak kezelésével összefüggő rendőrségi feladatok végrehajtásáról szóló 2/2018. (I. 25.) ORFK utasítás (a továbbiakban: Utasítás) szabályozza a hozzátartozók közötti erőszak fogalmkörébe tartozó bűncselekmények esetén végrehajtandó rendőri eljárásrendet. Az e körbe tartozó személy elleni cselekmények miatti bejelentéseket minden esetben kiemelten kezeltük és haladéktalanul megtettük a szükséges intézkedéseket. A konfliktusok kialakulásának legjellemzőbb okai az ittasság, a nem megfelelő anyagi körülmények, szerelemfáltás, gyermek elhelyezése körüli viták, házas- és élettársi kapcsolat megromlása, illetve a gyermek láthatás be nem tartásával kapcsolatos szabályok megsértése.

Tényleges jogsértés észlelése esetén minden esetben intézkedtünk a jogellenes állapot megszakítására, a felek indulatainak lecsillapítására, majd felhívtuk a figyelmet a társadalmi együttélés szabályainak betartására, a további jogsértés megelőzésére, illetve tájékoztattuk az érintetteket a rendelkezésre álló jogérvényesítési lehetőségekről is. A tudomásunkra jutott információkról haladéktalanul jelzéssel éltünk (rövid úton, szóban, illetve adatlap megküldésével) a családsegítő, gyermekvédelmi, és gyermekjóléti szolgálatok felé. Szolgálatellátás során rendszeresen kapcsolatot tartottunk a gyermekjóléti és családsegítő szolgálat munkatársaival, mint a jelzőrendszer része. Az elkövetőket vizsgálva megállapítható, hogy elsősorban férfiak követik el a hozzátartozók közötti erőszak körébe tartozó bűncselekményeket, azonban esetenként női elkövetőket is regisztráltunk. A férfiak főként a testi sértéseket, míg nők a kiskorú veszélyeztetése bűncselekményekben érintettek elkövetőként.

A bejelentéseket követő intézkedések tapasztalatai alapján megállapítható, hogy többségében a bejelentő már a helyszínen sem kíván magánindítvánnyal élni a bántalmazóval szemben, megelégednek azzal, hogy a rendőr figyelmezteti az erőszakoskodó felet. A bejelentések közül - *mivel a történeteknek részese kiskorú is volt* - 21 esetben adatlap megküldésével tájékoztattuk a gyámügyi szerveket. A hozzátartozók közötti erőszak helyszínén rögzített tényeket, adatokat minden esetben megküldtük a családsegítő szolgálatnak.

Az Orosházi Rendőrkapitányság 2021. évben 4 esetben hozott ideiglenes megelőző távoltartásról szóló határozatot. Szükséges esetben kértük a civilszervezetek, gyámügyi szervezetek, családsegítő szolgálatok segítségét, melyet minden esetben megkaptunk.

7.5. A kábítószer terjesztésével, fogyasztásával kapcsolatos adatok, tapasztalatok

A vizsgált időszakban - a korábbi évek tapasztalataitól eltérően - az ún. hagyományos, klasszikus eredetű szerek fogyasztása vált ismertté. Ezek közül a marihuána és az amfetamin származékok (speed, extasy) fogyasztása dominál. A klasszikus szerek ismételt térnyerésével a pszichoaktív szerek használatának visszaesése figyelhető meg.

A visszaesés okaként értékelhető, hogy a fogyasztók egyre jobban felismerik a „designer” drogok előállításának kiismerhetetlen módját, a hatásmechanizmus ismeretlensége miatti nagyfokú veszélyességet. Ebben szerepe van a felvilágosító, drogprevenciós munkának is.

Az elkövetői adatokat vizsgálva megállapítható, hogy 2021. évben is több felnőtt korú és fiatalkorú férfival szemben indítottunk kábítószer fogyasztása, valamint pszichoaktív anyaggal való visszaélés gyanúja miatt eljárást.

Az eljárás alá vont személyek - amennyiben a törvényi feltételek fennállnak - tájékoztatást kapnak az elterelés lehetőségéről és a megelőző-felvilágosító tanácsadásról, melyet önként vállalhatnak és vállalnak is.

Drogfogyasztással összefüggő haláleset területünkön 2021. évben sem történt.

7.6. Bűnmegelőzésben, prevenciók munkában szerzett tapasztalatok

A D.A.D.A., az ELLEN-SZER, az Sz.Cs.R.P. és az OVI-ZSARU programok

D.A.D.A.

A Covid19 vírusfertőzés megelőzése érdekében az év folyamán az oktatási intézményekben a D. A. D. A. bűnmegelőzési program nem került végrehajtásra.

A 2021. évben az orosházi általános iskolákban az iskolai programok oktatása továbbra sem megoldott. Az orosházi általános iskolákban a program végrehajtásához nem rendelkeznek oktatóval.

ELLEN-SZER program középiskolák részére:

Az ELLEN-SZER és I.B.T. programok működtetésén nem megoldott, mivel oktatóval nem rendelkeznek.

A drog prevenciók összekötő munkája (Sz. Cs. R. P . program)

„A szülők és a családok a Rendőrség kiemelt partnerei a kábítószer-bűnözés megelőzésében” elnevezésű bűnmegelőzési program felelőse 2020. augusztus hónaptól Kis Rozália r. fhdgy. A 2021. évben megkeresés nem érkezett részünkre.

Az OVI-ZSARU program

Az Orosházi Rendőrkapitányság illetékességi területén 8 éve működik a Móricz Zsigmond utcai óvodában (Orosháza Város Önkormányzat Napköziotthonos Óvodája Móricz Zsigmond utcai telephely) és a Lehel utcai óvodában (Orosháza Város Önkormányzat Napköziotthonos Óvodája Székhely óvoda, Lehel utca 23.) a program. Tapasztalataink alapján a „kesztyűs bábok” segítséget nyújtanak az adott magatartási problémák kezelésében.

A programban résztvevő óvónők szerint „Rendő Robi” és „Rosszcsont Ricsi” kesztyűbábok nagy segítséget nyújtanak a gyerekek személyiségfejlődésének helyes alakításában pl. a magatartási és közlekedési szabályok megismerésében, alkalmazásában. A program oktatása során problémát nem jeleztek az óvoda pedagógusok.

Az év során rendőri segítséget a program oktatásához nem kértek.

VIII. CIVIL SZERVEZETEK KÖZREMŰKÖDÉSE A GYERMEKVÉDELMI FELADATOKBAN

A civil szervezetek tevékenységére vonatkozó jellemző és lényeges megállapítások írásos beszámolóik alapján kerültek megfogalmazásra.

8.1. Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Szociális- és Fejlesztő Központ Családok Átmeneti Otthona

Számok tükrében:

A Családok Átmeneti Otthona intézmény befogadó képessége 40 fő. Egy évben átlagosan 20 család számára biztosított az ideiglenes elhelyezés.

2021. január 01. és 2021. december 31. között összesen 101 fő: 75 gyermek és 26 felnőtt kapott átmeneti elhelyezést az otthonban.

Az intézmény nemcsak az átmeneti gondozásban részesülő ellátottakat támogatja, hanem a városban élő, krízishelyzetbe került családokat is segíti. 2021-ben összesen 1704 esetben nyújtott az intézmény természetbeni, jogi, pszichés segítséget, valamint szociális tanácsadást és munkaerő-piaci szolgáltatást.

Koronavírus 2021

A 2020-ban megjelenő koronavírus járvány 2021-ben is meghatározó része volt az intézmény működésének. A kijárási tilalom megszűnt ugyan, de az intézményben továbbra is látogatási tilalom volt, mely a kapcsolattartást nehezítette lakóink számára. Több esetben voltak a bent lakó iskoláskorú gyermekek itthon, az osztályban elrendelt karantén miatt, ezért az intézmény a gyermekek digitális oktatásához biztosított megfelelő felszerelést, illetve a munkatársak igyekeztek segítséget nyújtani a gyermekeknek, hogy ne maradjanak le tanulmányaikkal. Elmondható, hogy a nagyfokú segítségnyújtásnak köszönhetően, az intézményben élő minden gyermek javított tanulmányi eredményén.

A munkatársak napközbeni programokat, foglalkozásokat szerveztek a gyermekek, illetve a felnőttek számára, a megnövekedett szabadidő hasznos eltöltése érdekében.

Míg 2020-ban nem volt egyetlen koronavírusos esetünk, 2021-ben az intézményt is elérte a járvány. Több család fertőződött meg, így a karantént is meg kellett oldani, ami egy intézményben nem egyszerű. Továbbá a munkatársakat is utolérte, emiatt több esetben volt munkaerőhiány, egymás után betegedtek le a munkatársak, ezért folyamatos váltásban voltunk.

„Nem engedjük el.” Ez a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet szlogenje a járvány idején. Az intézmény nem csak a bent lakó, illetve az otthonhoz tartozó lakásokban élő családok kezét nem engedték el, hanem korábban az intézményben élő, mára a településen letelepedett családokat is figyelemmel kísérték. Amikor kellett pszichológiai tanácsadást biztosított számukra, szükség esetén nagy mennyiségű élelmiszerrel támogatta a családokat. Volt olyan szülő, aki azon örlődött, hogy a rezsi díjakat fizesse be, vagy inkább élelmiszerre költsön. Az intézmény hathatós segítségnyújtásának köszönhetően, sikerült kifizetni a számlákat és élelem is jutott a családnak.

2021. évi pályázatok:

- Kapaszkodó – Gyermekfejlesztő program: Egyéni és kis csoportos fejlesztés, tantárgyi felzárkóztatás, pszichés megsegítés, szociális készségfejlesztés, gyermekjoga foglalkozások, táboroztatás. A szabadidő hasznos eltöltését segítő közösségi programok, az intézményen belüli úgynevezett élménynapok szervezése az intézményben lakó és a városban élő hátrányos helyzetű gyermekeknek. 2021-ben 300 gyermeket sikerült bevonni a program során.
- A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet felismerte, hogy a járványhelyzet következtében többször is bevezetett digitális oktatás következményeként, sok szülő felhasználta éves szabadságkeretét, ezért a nyári szünetben sokaknak megoldhatatlanná vált gyermekük felügyelete. Ennek okán a nyári szünetben 2 alkalommal napközis tábor került megrendezésre, amelynek célcsoportja a településen élő hátrányos és nem hátrányos helyzetű, iskoláskorú gyermekek voltak. Több, mint 40 gyermek volt jelen a táborokban. Sokuk első alkalommal tapasztalhatta meg egy tábor élményeit. Idén a környezetvédelem volt a tematika, amelynek keretein belül a szelektív hulladékgyűjtésen át, az energiával való takarékoskodáson keresztül a téma teljes körű feldolgozására került sor. A gyermekek játszva tanulták meg, hogyan élhetik tudatosabban életüket, hogyan óvhatják környezetüket. Ezenfelül kirándulással, múzeum látogatással, Dóttó kisvonatozással színesítettük a napjaikat.
- Játék Határokkal Információs Pont: az intézmény aktívan működő kapcsolatrendszer és kommunikációs csatornát épít ki a szerencsejáték-függőség témájával foglalkozó intézmények, az ellátórendszer tagjai között. Az Információs Pont munkatársai telefonon, online és személyesen is elérhetők az érintett ügyfelek, hozzátartozók vagy velük kapcsolatban álló szakemberek számára, akiknek szakszerű segítségnyújtással, felvilágosítással szolgálhatnak.
- Beiskolázási támogatás: A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet egyik fő célkitűzése, hogy a szeptemberi iskola- és óvodakezdéskor, a hátrányos helyzetű családokat megfelelő minőségű és mennyiségű felszereléssel támogassa. Tanszercsomagok, ruházati cikkek, tisztálkodási szerek kerülnek átadásra a családoknak. A családok átmeneti otthonában lakó és a városban élő hátrányos helyzetű, iskoláskorú gyermekek támogatása is megvalósul.

EFOP: Krízisközpont és Félutas ház kialakítása

A Családok Átmeneti Otthonába integráltan került kialakításra a 6 férőhelyes Krízisközpont, amely a párkapcsolati erőszak elől menekülőknek kínál azonnali, rövid távú menedéket. 2021-es évben 10 család (9 felnőtt és 36 gyermek) vette igénybe ezt a típusú szolgáltatást.

A külső férőhelyen működtetett Félutas házat pályázat útján maximum 5 évig vehetik igénybe azok, akik előzetesen a krízisellátást igénybe vették, és megfelelnek bizonyos feltételeknek. A szolgáltatást igénybevevőket, ez a hosszú távú lakhatás felkészíti és megerősíti az önálló életvitel folytatására.

8.2. Nagycsaládosok Egyesülete

Az egyesület az állami közfeladatok egy részét közhasznú tevékenység keretében látja el. Széleskörű hazai és nemzetközi kapcsolatokkal rendelkezik. A Petőfi Művelődési Központ minden városi rendezvényén jelen vannak.

Emellett civil együttműködési-, és különböző munkaprogramokban vesznek részt (NOE választmányában és közgyűlésében, Kárpát-medencei Családszervezetek

Szövetségében, Vajdasági Nagycsaládos Egyesületek Szövetségében).

Az egyesület elnöke az orosházi HEP NŐK munkacsoportjának vezetője.

Kiemelhető a rászoruló családok segélyezésében való részvétel, 2021-ben 168 rászoruló családnak osztottak adományozóktól kapott élelmiszer-segélyeket. Napi szinten szállítanak péksütemény, kenyér és zöldség-gyümölcs adományokat a Tesco élelmiszermentés program keretében. E tevékenységgel mind az orosházi nagycsaládosok, és időnként a város egyéb rászoruló is részesülnek segítségben.

Jelenlegi Egyesületi Házukban – az önkormányzat tulajdonában lévő Ady Endre utcai volt óvoda épületében – a COVID-19 helyzetre tekintettel a lehetőségekhez képes több programot valósítottak meg leginkább a tavaszi, és nyári időszakban (családi nap, farsang, közgyűlés).

Az ismételt korlátozások miatt a karácsonyi rendezvényüket 2021-ben sem tudták megtartani, de pályázatokon kapott összegek átcsoportosításával, és országos adományból minden családnak át tudták adni az év végi családi csomagokat, amik nagy segítséget jelentenek az ünnepvárás idején.

8.3. Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (a továbbiakban: KEF):

Városunkban a KEF 2001-től működik, tevékenységében a drogprobléma megelőzésében, illetve kezelésében érintett helyi intézmények, szervezetek vesznek részt. A KEF értekezletek keretében egyeztetések zajlottak az intézmények képviselőivel a szenvedélybetegségeket, az egészségfejlesztést érintő pályázatokról, illetve a tagszervezetek által szervezett programokról, a városi drogstratégia megvalósításáról.

A KEF feladata többek között, hogy összehangolja a városban működő szervezetek drog prevenciós munkáját, valamint javaslatokat tegyen új szolgáltatások bevezetésére. A KEF koordináló szervezet, a célok megvalósítása a tagszervezetek által szervezett programokon keresztül történik, melyek közül kiemelhető a városi túraverseny, az Orosházi Extrém Sportnap, a Regionális Triál Kupa, a relaxációs csoport és autogén tréning gyermekeknek, a Szeretetlenül tanfolyam, a táboroztatás, a kirándulások, az egészségnevelési előadások és rendezvények, a dohányzás megelőzési programsorozat.

A veszélyeztetett korosztály számára az általános, illetve a középiskolákban évek óta működő D.A.D.A. program nyújt további segítséget.

Az észlelő-és jelzőrendszer tagjai számára az online tér veszélyeiről tartottunk előadást, valamint a szociális szférában dolgozók akkreditált, szakmai személyiségfejlesztést célzó programon vettek részt.

8.4. Mi-Értünk Egyesület

A Mi-Értünk Egyesület "KontaktPont" Orosháza az általános és középiskolákban készségfejlesztő, önismereti és információnyújtó prevenciós interaktív foglalkozásokat tartott pl.: egészségnapok, pályaaorientációs napok keretében. Ezen felül Orosháza Város Ifjúságpolitikai és Gyermekjogi Kon koncepciója (2017-2022) részét képező - tematikus tréning- elnevezésű programnak köszönhetően tudott hatékony csoportfoglalkozásokat tartani városszerte. A tréning lebonyolítása az 5-9. évfolyamokat érinti. Célja: Fontos, hogy a helyi fiatalok

érezzék, hogy fontos a véleményük és ezt az ifjúsági polgármesteren keresztül közvetíthetik a képviselőtestület felé. A fiatalok közösségi aktivitása nem megfelelő, nem mernek kezdeményezni, nincsenek tisztában jogaikkal, rosszak az osztályközösségek. Klikkesedések vannak a közösségekben. A program serkenti a közösségi aktivitást, az iskolákban végzett munka után külső helyszínen folytatva a tevékenységet (kortársaik körében) aktív közösségeket hozzon létre.

Az alacsonyküszöbű szolgáltatások anonim módon is igénybe vehetők, így nem minden esetben rendelkeznek pontos adatokkal a klienseik korát illetően.

Szolgáltatásaikkal a 18. év alatti fiatalokat elsősorban megkereső tevékenységeik (rekreációs szintén folytatott megkereső programok, buli-segély) során érik el, de ez nem jelenti azt, hogy ezen találkozások szerhasználat miatt valósulnak meg.

Az elért 14-18. év közötti fiatalokkal történő találkozásokról nem „főre”, hanem kontaktra (találkozásokra) fókuszáló dokumentációt kell vezetni, azaz egy fő megjelenhet többször is kontaktként.

A kontaktszámban a közösségi médián közzétett hirdetések, posztok által elért fiatal korosztály adatai is benne vannak, ebből is tevődik össze a magas szám, az előző évekhez képest.

Kontaktra lebontott statisztika: (2021-es év):

16 év alatti	2180
16-18 év között	1979

8.5. SOS Gyermekfalvak Magyarországi Alapítványa

Az SOS Gyermekfalvak Magyarországi Alapítványa Orosházi Terület Orosházán folyó munkája folyamatos volt 2021-ben.

Az ellátást egy területen végezték, az SOS Gyermekfalu Program Orosháza gyermekvédelmi szakellátásban.

8.5.1. Az ellátást nyújtó SOS Gyermekfalu Program Orosháza bemutatása, különös tekintettel a Gyvt.-ben előírtak teljesítésére

Az SOS Gyermekfalu Program Orosháza a nemzetközi SOS Gyermekfalu szervezet (SOS-Kinderdorf International) részeként gondoskodik a vérszerinti családjukból kikerült gyermekek, fiatalok gondozásáról, neveléséről. A gyermekeket az integrált gyermekfaluban levő családi házakban, az SOS tulajdonában lévő háztartásokban és saját ingatlanban is nevelik az erre a feladatra hosszútávon vállalkozó nevelőszülők. Az SOS - Gyermekfalu

Magyarországi Alapítványa által működtetett SOS Gyermekfaluk Orosháza Nevelőszülői Hálózata határozatlan időre szóló működési engedéllyel rendelkezik.

2019. november 1-től az SOS nevelőszülői hálózata országos nevelőszülői hálózattá lett bejegyezve kecskeméti központtal. Így az orosházi terület már nem önálló egységként működik, hanem SOS- Gyermekfaluk Magyarországi Alapítványa Országos Nevelőszülői Hálózat részeként.

Tavalyi évben legfontosabb feladatuknak tekintették, hogy az SOS Gyermekfaluk fiataljainak önállósodását segítsék.

Továbbra is nagyon fontosnak tartják a szakmaközi együttműködést és a jó kapcsolatot helyi szervezetekkel, iskolákkal, önkormányzattal, helyi civil szervezetekkel és természetesen a hatósággal.

Létszám, egyéb statisztikai adatok

2021. december 31-én, az elhelyezésre került gyermekek száma összesen 62 fő volt. Nevelésbe vett 56 fő, utógondozói ellátottként 6 fő nevelkedik a családokban. A családoknál elhelyezett gyermekek és fiatalok közül 27 fő különleges szükségletű. A 23 családból 15-ben volt különleges szükségletű fiatal.

Közüoktatásban résztvevők megoszlása

A gyermekfalukban nevelkedők közül 1 fő bölcsőde 13 fő óvoda, speciális általános iskolába járt 13 fő, normál tantervű általános iskolába járt 21 fő, speciális szakiskolába járt Magyarbányegyesre 2 fő. Érettségit adó képzésben 5 fő tanult. Szakmát tanult 7 fő.

A Békés megyei illetékességű gyermekeinkről (az ellátásban részesülők száma, korcsoportok szerinti megoszlása, tendenciák)

2021. év december 31-én Békés megyéből összesen 60 fő elhelyezéséről gondoskodtak, ebből nevelésbe vett 58 fő, utógondozói ellátott Békés megyéből nem volt, ideiglenes hatállyal elhelyezett kiskorú nem volt.

A kiskorúakból mindösszesen különleges szükségletű ellátott 15 fő.

Kor szerinti megoszlásban a gyermekek aránya a következő:

- 0-3 éves: 6 fő, ebből 6 fő lány és 0 fiú,
- 4-5 éves: 4 fő, ebből 3 lány és 1 fiú,
- 6-13 éves: 27 fő, ebből 13 lány és 14 fiú,
- 14-17 éves: 19 fő, ebből 11 lány és 8 fiú,
- 18 év feletti: 6 fő, ebből 2 lány és 4 fiú.

Egy fiú került az SOS Gyermekfalu Magyarországi Alapítványa által fenntartott szegedi Ifjúsági Házba. 2021-ben 24 órát meghaladó, engedély nélküli eltávozás nem volt.

Hazagondozás, örökbefogadás

2021. év folyamán nem történt örökbefogadás, 1 gyermek került hazagondozásra családjához.

Összesen 22 testvérsor nevelkedik a gondozásukban, ebből 12 kettes testvérsor, 8 hármas testvérsor, 1 négyes testvérsor, 1 ötös testvérsor és 5 fő pedig testvér nélkül nevelkedik családban.

Gondozottjaik a Gyermekfalu szervezésében heti, esetenként napi rendszerességgel járnak, járhatnak különböző korrepetálásokra. A szervezet ehhez tehetséggondozási és fejlesztési támogatást biztosít.

Különleges szükségletű gyermekeik az iskola szervezésén kívül egyéni fejlesztésekben részesülnek, ehhez a szervezet pénzügyi támogatást nyújt a nevelőszülőknek.

Az SOS sztenderdek értelmében minden gyermek esetében készült egy egyéni fejlesztési terv, melyet negyedévente aktualizál a szakmai csapat együttműködésben a gyermekkel, fiatallal és az ő életükben részt vevő releváns szakemberek bevonásával (figyelemmel az életkorára). Így rendszeresen nyomon követésre kerültek és kerülnek a gyermek, illetve a fiatal egyéni célkitűzései, érdekei és képességei.

Változások az ellátás feltételeiben (személyi, tárgyi, elhelyezési feltételek)

Az orosházi integrált SOS Gyermekfalu egész évben állandó létszámmal biztosította a zavartalan feladatellátást. 2021. december 31-i dátummal a személyi ellátottságuk a következő:

26 fő nevelőszülő (ebből 20 család saját háztartásban),
5 fő családsegítő (megbízási szerződéssel),
1 fő szakmai vezető-helyettes,
1 fő nevelőszülői tanácsadó,
1 fő pszichológus,
1 fő asszisztens,
1 fő karbantartó

2021-ben a szabadidős programok lebonyolítását a járványügyi helyzet miatt hozott országos rendelkezések befolyásolták. Az év során a gyermekek életkorát figyelembe véve több táboroztatási lehetőséggel is éltek a nevelőszülői családok. Az óvodás és a középiskolás korosztály belföldön kapcsolódott ki a nevelőszülői családokban, illetve közös kiránduláson is részt

vettek az SOS szervezésében.

SOS Gyermekfalu Orosháza programok

Egy nyílt napot tartottak (online) – azzal a céllal, hogy további nevelőszülőket toborozzanak, illetve hogy megmutassák tevékenységüket a lakosságnak. Folyamatos belső tájékoztató fórumokat és egyéni konzultációs alkalmakat, szupervíziót, csoportos foglalkozást biztosítottak a nevelőszülői családok számára a 2021-es évben az SOS Gyermekfalu Magyarországi Alapítványának felső vezetésével.

2021. nyarán és őszén 1 db. 60 órás nevelőszülői felkészítő tanfolyamot is indítottak a kecskeméti területtel közösen.

IX. ÖSSZEGZÉS

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A beszámoló is tükrözi, Orosháza városában a gyermekek védelme érdekében életre hívott intézményrendszer a fenti rendelkezés szellemében, hatékonyan, kellő összefogással, átláthatóan működik, s működött 2021. évben is.

A beszámolóhoz adatot szolgáltatott:

Békés Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Orosházi Tagintézmény Motyovszki Edit tagintézményvezető,
Egységes Szociális Központ, Bogárné Kiss Ildikó intézményvezető,
Közoktatási, köznevelési intézmények,
Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Frankó Attila intézményvezető,
Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Családok Átmeneti Otthona, Nagy Beatrix megbízott vezető,
Mi-Értünk Egyesület KontaktPont Orosháza, Nemesvári Adrienn vezető
Nagycsaládosok Országos Egyesülete, Benedek Szilvia Dél-Alföldi Régió régióvezető,
Orosháza Város Rendőrkapitánysága, Czecher Péter rendőr ezredes, rendőrségi főtanácsos, kapitányságvezető,
Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat, Halustyik Éva intézményvezető, KEF titkár,
Orosházi Polgármesteri Hivatal Szociális, Gyámhatósági és Egészségügyi Osztály, Gönczi Orsolya osztályvezető-helyettes,
SOS Gyermekfalu Magyarországi, Mórocz Tamás szakmai vezető,
Védőnői Szolgálat Mokcsayné Kovács Anikó vezető,

Orosháza, 2022. május 26.

Dávid Zoltán
polgármester

